

UJ KELET

ROBERT

ZSIDÓPOLITIKAI NAPILAP

Taxa postálá plátite in num. No. 224.716 929.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Cluj-Kolozsvár, Strada Baron L. Pop (v. Brassai-u.) 18. Telefon: 9-77. Előfizetési árak: Havonta 110, negyedévre 320, fél-évre 600, egészévre 1200 lej. Külföldre: Havonta 1, negyedévre 3, fél-évre 6, egészévre 10 dollár. Hirdetések díjszabás szerint. Az „UJ KELET” az erdélyi és bányási zsidóság egyetlen napilapja. Cikkeink utányomását csak a forrás megjelölésével engedjük meg.

Börmentelen leveleket nem fogadunk el. Kéziratok megőrzését nem vállaljuk. Főszerkesztő dr. Marton Ernő, Felelős szerkesztő Jámor Ferenc, Bukaresti szerkesztő: Hátszegi Ernő, Str. Sf. Constantin Nr. 31.

Szerda, 1932 aug. 3.

5692. ÉV AB I. XV. ÉVF. 174. SZÁM

Maniu

A badacsonyi nemesi kuria ismét gazdátlan lesz. Maniu véget vetett száműzetésének. A badacsonyi remete visszatért a belpolitikai harcok tűzvonalába. Mi történt, mi történhetett, ami Maniu Gyulát egy két év óta konok fanatizmus-sal és néma elkeseredéssel folytatott harc beszüntetésére indította? Maniu hallgatott, amikor két évvel ezelőtt váratlan lemondásának okai felől kérdezték meg. Hallgat most is, midőn ismét kezébe veszi a nemzeti parasztpárt elnöki pálcáját. Lehetséges, hogy érdekei, főjöttébb érdekei azok a kulissza mögött lejátszódó (tehát egyáltalán nem demokratikus) események, amelyek szombat éjszaka megértették Maniuban az elhatározást.

Pillanatnyilag azonban nem érdekelnek ezek az események, nem érdekel az, hogy Maniu győzőként, vagy legyőzöttként veszi át a kommandót ma, mint a párt elnöke s holnap mint az ország miniszterelnöke. De érdekel az, hogy mit fog tenni és mit fog végezni az ő vezetése alatt álló párt és kormány.

Maniu azt mondja, hogy a kezei immár szabadok. Senkisémm vitatja el, hogy ez a kivételes kvalitásokkal felruházott ember tud akarni. Az ország sorsa most ismét az ő kezébe van letéve.

Maniunak ismét alkalma nyílik tenni és cselekedni az ország haladásáért s a lakosság boldogulásáért. Szűkebb és kedvezőtlenebb keretek között, mint a négy év előtti diadalmáros hatalomra kerülés idején, az bizonyos. De így is elegendő mértékben ahhoz, hogy megkönnyebbülést jelentsen a ma nyomasztó és kétségbeesítő fájdalomra.

Az ország lakosságát ez érdekli ma: az alkotó, a realizáló, az államférfiu Maniu.

Mától kezdve a szó ismét Maniu Gyulát illeti meg.

Tizenhárom és félmillió szavazat

Németország hetvenmillió népéből tizenhárom és félmillió ember adta le a vasárnap szavazatát a nemzeti szocialista párt. Hogy ez a tizenhárom és félmillió ember aktív részese lehet a német politikai életnek, — kizárólag annak a tisztá demokráciának köszönhető, amelyet az 1918-as forradalom iktatott a weimari alkotmányba.

Tizenhárom és félmillió olyan ember adta le szavazatát Hitlerre s így a demokrácia elen, akiknek a visszakívánt császári uralom alatt csak „hallgatni és tovább szolgálni” volt jogukban.

Ez a tizenhárom és félmillió szavazat azt bizonyítja, hogy ha van büne és végzetes hibája a demokráciának, ugye ez az, hogy olyan elemeket is beenged az alkotmány sáncái közé, amely elemek sem kellő politikai iskolázottsággal, sem kellő lelkiismerettel, sem kellő erkölcsi és szellemi vértézzel felruházva nincsenek.

Tizenhárom és félmillió ember nyilatkozott meg vasárnap Németországban a diktatúra mellett, amely megvalósulása esetén őket is éppúgy legázolná, vagy gázolta volna el, mint mindazokat a szent vívmányokat, amelyek a demokráciával együtt járnak.

Kétségtelen, hogy a német demokrácia most éli át legválságosabb, fertőző gyermekbetegségekkel megbénított korszakát. Talán éppen Hitlernek kellett jönnie ahhoz, hogy a szellemileg és erkölcsileg érettebb német tömegek nagyobbik fele ráeszméljen arra, hogy milyen hatalmas vívmányai forognak veszélyben tizenhárom és félmillió munderwertig ember demokrácia-ellenes rohamában.

A német demokráciának, mint általában a demokráciáknak, súlyos veszélyei vannak, mert az elv gyakorlati alkalmazása nem szabhat gátat annak, hogy az

Keletporoszországot terror-cselekmények tartják izgalomban

Hitler Hindenburgtól a hatalom átadását akarja kérni

Merényletek szocialista és kommunista vezetőemberek ellen Königsbergben. A kommunisták általános sztrájkra izgatnak

Berlin, augusztus 2. Königsbergben több lapvállalat ellen bombamerényleteket kíséreltek meg. A tettesek ismeretlenek. Az esti órákban a megszervezkedett terroristák előre megállapított terv szerint többször rálöttek Bartfeld községi volt kormányzósági elnökre és súlyosan meg is sebesítették. A város más pontján tüzeltek Schütz volt kormányzósági főtanácsosra, továbbá Tauf nevű kommunista titkár ellen ennek lakásában követtek el revolveres merényletet.

A lövések Taufot halálra sebeztek.

A terrorcselekményekkel kapcsolatban széleskörű nyomozás indult s a rendőrség mintegy husz letartóztatást eszközölt. Egyelőre még nem hozták nyilvánosságra, hogy a merényletek elkövetői politikai párthoz tartoznak-e.

Feszült a helyzet

Berlin, augusztus 2. Königsbergben a helyzet a politikai merényletek következtében rendkívül kiélezetté vált. A kommunisták általános sztrájkra uszítanak, de felhívásuknak csak az építőmunkások egy része tett eleget. A községi rendőrfőnök a sorozatos merényletek tettesei kézrekerítőinek 5000 márká külön jutalmat helyezett kilátásba. Bracht dr. poroszországi bíróalmi főbiztoshelyettes a sorozatos merényletek egész személyzetét és nővendégeit a községi rendőrség rendelkezésére bocsátotta, hogy őket szükség esetén karhatalmi szolgálatra Kö-

nigsbergben azonnal felhasználhassák.

A náci-szavazatok stagnálása

London, augusztus 2. A Times tudósítása szerint a németországi választások eredménye megfelel von Papekancellár várakozásainak. A nemzeti szocialista szavazatok stagnálását annak tulajdonítják, hogy Lausanneban a birodalmi kormány mégis csak eredményt ért el, de másfelől a nemzeti szocialista tábor egy része rossz néven vette Hitlerrel, hogy érintkezésbe lépett Schleicher birodalmi hadügyminiszterrel s tárgyalt vele, mire agitációjuk éppen a legszükségesebb időben csökkentett elánal folyt tovább.

Ellentét Vilmos császárral és fia között

Párizs, augusztus 2. A Petit Parisien szerint ellentét támadt Vilmos császár és az extrónörökös között a trón kérdésében. Vilmos most azon az állásponton van, hogy vissza kell térnie császárként Németországba, azután hajlandó lemondani a trónról legidősebb fia javára. A volt trónörökös nem tud megbékélni apja tervével.

Berlin, augusztus 2. A feloszlott birodalmi gyűlés augusztus 30-án tartja utolsó ülését. Az új parlament összehívására még nem történt intézkedés. Egyidejű jelentés szerint Hitler a napokban audiencián jelenik meg Hindenburg elnöknel, akitől arra való hivatkozással, hogy az ő pártja a legnagyobb, a hatalom átadását fogja kérni.

értéktelen és meggondolatlan elemek ki-rekeszthetessenek a demokratikus jogokból. Am minden veszély, minden vajadás és tévelygés ellenére is, mégis csak a demokrácia az, mely egy modern államot kormányozni képes, amely lehetővé teszi, hogy a tömegek olyan politikai iskolázottságra tegyenek szert, mellyel jövőjüket biztosíthatják — éppen jövőjük árulói, ostobái és gonosztevői ellen.

A vasárnapi német választásokkal kapcsolatban ezt a szempontot sem lehet elmellőzni, annál is inkább nem, mert sokat lehet belőle tanulni és sok mindent megérteni, ami egyébként érthetetlen volna.

Seypel

A köztársasági Ausztria többszörös miniszterelnöke és külügyminisztere: Seypel preláts, hosszú szenvedés után a sírba hanyatlott.

Egy olyan országban tudott hosszú életlen keresztül az élen maradni ez a jezsuita és aulikus pap, amelyben a szocialdemokrácia a legkevésbé megalkuvó, a legkevésbé korrupt és tényleges politikai, sőt fizikai hatalommal rendelkezik. Már ez egymagában véve is bizonyítéka annak, hogy Seypel volt kancellár nem közönséges tehetségekkel volt felruházva.

De ezt a tehetségét nem az osztrák népetemének, nem is a haladás érdekében védelmére használta fel, hanem min-

den törekvése a császári Ausztria visszaállítására irányult, ami érthető, ha meggondoljuk, hogy a katolikus Habsburg-dinasztia egyik leghatalmasabb támasza volt az osztrák klérusnak.

Mig Németországban a katolikus centrum a köztársaság feltétlen híve, addig az osztrák katolicizmus a köztársaság nyílt, vagy titkos ellenfele. Ez magyarázza meg, hogy miért volt Seypel kancellár egyik legerősebb ellenfele az Ansehussnak s egyben ez magyarázza meg azt is, hogy a restaurációs hajlandóságu, jezsuita pap hogyan tudott az osztrák köztársaság külügyminiszteri székében hosszú éveken keresztül sikeresen működni — éppen a nagyantant felé.

A keresztényi szeretet papja élete utolsó éveiben — a politikai gyakorlat terén egyáltalában nem mutatkozott a bibliai értelemben vett kereszténynek. Inkább az „ecclesia militans” harcok katonájának szerepében tetszelgett, aki bár a kereszténysocialista párthoz tartozott, mégis inkább a Heimwehr felé kacsintott. Nagy alkotások nem jelzik az utját, nagy érdemek nem fűződnek nevéhez, annak ellenére, hogy határozottan tehetséges ember volt. De meddő célok szolgálatában állott: a jövő helyett a múltat szerette volna visszalopni a kis Ausztria politikai areulátára. Ez nem sikerült neki s talán az előlött való elkeseredés is siettette halálát, mely az osztrák klérusban s a kereszténysocialista párthban minden bizonnyal nagy részvétet fog kelteni.

VILÁG TÖKRE

A leszerelési világkonferencia első fázisa

Irtó: Arthur Henderson, a leszerelési konferencia elnöke

A leszerelés minden népek létérdeke. Bármennyire komplikált is a leszerelési szerződés létrehozása, magának a leszerelésnek nem lenne komoly akadálya, ha a kormányok komolyan akarnák ezt. Ha ebben az évben nem is, de a közeljövőben a leszerelés minden bizonnyal valósággá válik.

A kérdés feltétlenül megoldást nyer, miután a világ népei óhajtkák ezt a megoldást. Bármint mondanak az érdekelt kormányok, bármilyen nehézségeket találjanak a vezérkarok és technikai kiküldöttek és bármilyen végeláthatatlan vitákat folytassanak politikusok és államférfiak, a becsületes polgár szemében a béke kérdésében nincs semmi nehézség, nincs semmi komplikáció. A tisztán látó józan polgár számára a leszerelés vagy a fegyverkezés kérdése olyan alternatíva, amelynek egyik oldalán a jogrend és a béke fenntartása, másik oldalán pedig a nemzetközi történelem lapjait annyi évszázad óta megfertőző véres erőszakosságok állnak. És a két alternatíva közötti választás nem nehéz számára. Megelégelte a háborút, megelégelte az elleneségeskedést, a vetélkedést és irigységet a maga s más népek között. Be akarja szüntetni végre a római időknek azt a vérszomjas közmondását: si vis pacem para bellum. Nem akar az elkövetkezendő katorzúra készülni. Együttműködést akar saját állama és más államok között mindazokban a kérdésekben, amelyek a társadalom fenntartása érdekében számára fontosnak tűnnek.

Soha még a történelem nem jegyzett fel ilyen erős népakaratot és békevágyat, mint amely ezt a mostani világleszerelési konferenciát összehozta. Napról napra a világ minden tájából a társadalom minden organizációjától érkeznek kérelmek, határozatok, táviratok, levelek a leszerelési konferenciához, amelyben száz ezrek fejezik ki égető békevágyukat. Az egyházak, a világ nőiszervezetei, a kereskedelmi szervezetek, a szocialista és liberális pártok, a szabadkőművesek, a világ tanítói mind-mind hozzájuk fordultak kérésekkel, amelyekben milliók nevében azt a kérést fejezik ki, hogy sietessük munkánkat.

A lefegyverzési konferencia épületében a delegátusok és újságírók számára házikiallítás nyílt meg, amely a legvilágosabban bizonyítja a világ népeinek békeszeretetét. Itt találhatjuk a walesi egyház gyönyörűen bőrre dolgozott petícióját, egy hatalmas ugvanacsok bőrből kötött könyvet amelyet a katolikus egyházba tartozó huszonnégymillió nő írt alá, akik valamennyien a békéért könyörögnek. Hét vaskos kék kötet Svédország népeinek kérelmét mutatja be a leszerelési konferenciához. Hatalmas asztalokon sorakoznak negyven nemzet népének az aláírásai, amelyek eredményeket vártak ettől a nagyfontosságú konferenciától. És még annyi más apróság, amely azt bizonyítja, hogy a világpolitikának ma csak egyetlen aktuális kérdése van — a béke fenntartása és biztosítása.

Hogy ez a konferencia milyen mértékben váltotta be a világ népeinek hozzáfűzött reményét? A felelet igen lesújtó. Ha az a határozat, amelyet a konferencia első etapjának záróülésén hoztak, az utolsó határozat volna, melyet a leszerelés tekintetében a népeknek nyújtani lehetne, akkor ez a konferencia sem jelentene mást, mint keserű csalódást. Hat hónapig ülésezünk és igaz, hogy olyan nehézségekkel és akadályokkal találkozunk, amelyek még egyetlen nemzetközi konferencián sem ütköztek ki, mégis meg kell állapítani, hogy praktikus eredményben igen keveset értünk el.

Nem volna azonban igazságos, ha ezeket az eredményeket teljesen értéktelenné nyilvánítanánk. A leszerelési konferencia első fázisának határozatai tar-

jeződött be... detését hét... ki. Ebben... neg... gyűlt... y egyre tü... áromnegyed... örvényszéki... ved 12 óra... kel az élén... eltett, hogy

ben ezut... d vezető... gyűlés je...

a után szó... casanu Au... bejelentette... ott a pénz... n arra uta...

gényt az... rel szem...

odik megle... t a harma... niszteriumi... reggel érke... ztette a tör... yenesen an... lására utá... állam csak... kártérítési... ha a tör... alja a volt

mentő itélet

s tárgyalás... ta el és az... elhangzott... másul. Ez... k, hogy

ik parag... ti Bocu... követhke...

másodrendű... s, a tartó... ámviteli fő... k az ellenük... igazoltnak.

ági rabbik... k: A napok... on Winkler... az ország... ökelő repre... di tekintély... t. A Nyitrá... leinte Mező... ásztorkodott... n Hegyalja... éket. Nyolc... imponáns... a szeretet... mely az ősz

segélyző ko... zetésége ez... válás má... e fél 8 óra... tmányi ülés

ívészi... hát,

ni, továbbá... ni? fel

festmények... Bresan kala-

apkiadó Rt... da Baron L... telefon 9-77

Cluj!

Könyvkészletünk kiadására miatt

olcsó hetet

rendez az Uj Kelet könyvostálya.

Fél és harmadáron

adjuk a modern irodalom legkiválóbb alkotásait. Értékes, fűzött állapotban lévő könyvek darabonként 35 lej.

Földi Mihály: Hamlet királykisasszony.
Révész Béla: Egyedül mindenkivel
Szomorú Dezső: A mennyei küldönc.
France Anatol: Hátrahagyott írásai

Darabonként 50 lej:
Ibáñez: Meghódított tenger.
Ibáñez: Mindenki asszonya.
Benjámín: Egy regényes élet.
Zola: Thereze Raquin.
Kodolányi: Szakadékok.
Heltai: Irók, színésznők.
Pourtales: Liszt Ferenc élete
Pirandello: Forog a film.
Pásztor: Tolsztoj tragédiája.
Dumas: A fekete tulipán.
France Anatol: Az istenek szomszédjak
Twain Mark: 1.000.000 fontos bankó.
Zola: Pascal orvos.

talmaznak egypár nagyértékű elvet is. Ot pontban foglalom össze azokat az eredményeket, amelyeket a hathónapos ülésszak alatt elértünk:

1. A konferencia elhatározta, hogy a mennyiben bizonyos feltételek valóra válnak, megtiltják a légi bombázást és hogy ezt alóban keresztül is vigyék, a megieví bombavető gépeket meg fogják semmisíteni. Herriot francia miniszterelnök és Sir John Simon angol külügyminiszter csalakoztak ehhez a határozathoz. Amíg pedig ennek a lépésnek keresztüliteléhez szükséges feltételt illeti, az abban áll, hogy valamiképpen meg kell akadályozni a kereskedelmi repülőgépeknek a háboru esetére hadigépekké való átalakítását. Senki sem kételkedik abban, hogy ezt a feltételt meg lehet oldani és Herriot miniszterelnök megígérte, hogy a konferencia legközelebbi ülésére Franciaországnak erre vonatkozó részletes tervezetét terjeszti elő.

2. A leszerelési világkonferencia kimondta, hogy megtiltja a kémiai háboru minden fajtáját és hogy megsemmisíti mindazokat a készülékeket és eszközöket, amelyek a gázháboru keresztülviteléhez szükségesek.

3. A konferencia határozataiba egy olyan szakaszt illesztett be, amely arra fogja indítani a világ összes államait, hogy hadügyi költségvetésükben korlátozást léptessenek életbe.

4. A konferencia elhatározta, hogy egy bizonyos fajta nemzetközi ellenőrzést lép tet életbe a leszerelési szerződés végrehajtására nézve és hogy a leszerelési konferencia további etappjaiban egy állandó leszerelési delegáció fog működni.

5. Megegyezésre jutott végül a konferencia abban a kérdésben, hogy egy albizottságot delegál, amelynek a feladata a magán lőfegyver és municiógyárak felül vizsgálása lesz, hogy a háborunak ezeket az inspiráló ördögeit végre ártalmatlanná tegyék.

Ezek a határozatok természetesen nem fedik teljes mértékben azokat a terveket, amelyeket az általános leszereléshez fűztünk. Nem tartalmaznak megegyezést a tengeri leszerelés kérdésében és a szárazföldi fegyverkezés sok ága is még megoldás nélkül maradt. Kétségen kívül legnagyobb értéke van azoknak a határozatoknak, amelyeket a légi fegyverkezésre vonatkozóan hoztak, miután tudjuk hogy a jövő háborujának legfélelmetesebb eszközei a bombaetűgépekkel és gáz fejlesztő készülékekkel felszerelt légi flották volnának.

Hangsúlyozni kell természetesen, hogy ez csak a leszerelési konferencia első fázisa volt és hogy már ezen az első ülészen az a bizakodó reménység fejlődött ki a konferencia résztvevőiben, hogy a következő ülésszakok során egy mindenképp kielégítő végleges határozatot fognak hozni.

Nem felel meg tehát a valóságnak a világsajtó egyes orgánáinak az a peszsimisztikus megállapítása, hogy a konferencia első fázisa már balsikerral végződött. Ha a világ közvéleménye tovább folytatja agitációját nemzeti kormányainál és ha a népakarat továbbra ilyen eklatán módon fogja bebizonyítani nagy békeakarását, akkor a lefegyverzési világkonferencia végső eredménye sem fog elmaradni.

A kivégzett Sallai és Fürst holttestét kéri a rokorság

Budapest, augusztus 2. A mult pén- teken statáriálisan kivégzett Sallai Imre és Fürst Sándor hozzátartozói azzal a kéréssel fordultak a gyűjtőfogház igazgatójához, hogy adja ki a kivég- zettek holttestét. A gyűjtőfogház igaz-

gatója a kérés teljesítését megtagadta. Erre a hozzátartozók általában az igazságügyminiszterhez fordultak és tőle kérték a két holttestet. A igazság- ügyminiszter még nem döntött.

A Zsidó Párt köszönete választóinak

Bucuresti, augusztus 2. (Az Uj Ke- let tudósítójától.) A Zsidó Párt a kö- vetkező manifesztumot intézte a párt összes választóihoz:

„A képviselőválasztások lezajlottak. A zsidó listára leadott 67.528 szavazat bizonyítja, hogy Románia zsidóságának tulnyomó része éppugy, mint az 1931. évi választások alkalmával, a mi zászlónkat, a mi jelszavunkat követte. És azt a programot tette magáévá, amelynek alapját a mi polgári és etnikai ki- sebségi jogaink elismerése képezi.

Ez a lelkesedést, amellyel választóink az önálló zsidó lista mellett felvonul- tak, az a határozottság, amellyel ellen- álltak minden zsidó, vagy nem-zsidó részről jövő csalogatásnak, vagy akár fenyegetésnek és megfélemlítésnek, mely benyomást gyakorolt reánk, hálá- ra kötelez, amely a mi önként vállalt köteletségünk hű teljesítésében fog kifejezésre jutni.

A szeszmonopólium hárommillió üveget vásárolt közel hatmillió lejes ráfizetéssel

Az egyik bukaresti lap éles támadása a szeszmonopólium igazgatója ellen. Eddig 70 millió lej értékű szeszt adott el a monopólium

Bucuresti, augusztus 2. (Az Uj Ke- let tudósítójától.) A Calendarul leg- többi számában feltűnést keltő táma- dást intéz a szeszmonopólium igazgató- sága ellen. A lap szerint semmiesetre sem látszik indokoltnak az a nagy siet- ség, amellyel az előző kormány ezt a törvényjavaslatot megszavaztatta. An- nak idején Brátescu pénzügyi almi- niszter azzal érvelt, hogy a szeszmo- polium jelentős mértékben fogja foko- zni az állam jövedelmeit. Ezzel szemben az igazság az, hogy a monopólium köz- el két hónapja működik s ezalatt mind- össze 70 millió lej értékű szeszt adott el. Valószínű — írja a lap — hogy a sietésnek egyéb okai voltak. Brátescu alminiszter ugylátszik, megérezte kor- mányának közelgő végét, mert sür- gösen kinevezette magát a szeszmo- pol vezérigazgatójává.

A szeszmonopólium pedig a szesz értékesítésén kívül egyéb üzletekkel is foglalkozik. Így például röviddel ez- előtt három millió darab üveget ren- tettek

delték meg, ami az ország lakosságá- hoz viszonyítva és azt is figyelembe- véve, hogy a parasztság egyrésze maga gyártja a pálinkáját, fantasztikusan nagy mennyiség. Erre a rendelkezé- sre való tekintettel az üvegyárak kartell- je ismét helyreállt. A minisztertanácsi jegyzőkönyv szerint, amely a Moni- torul Oficialiul julius 8-iki számában látott napvilágot, a szeszmonopol üvegenként 4 lej 55 banit fizet a kartellnek, franco gyár, ami 5 lej 80 baninak felel meg franco rendeltetési hely. A kartell hely- reálta előtt a dicsőszentmártoni üveg- gyár 4 lejért csinálta az üvegek darab- ját, franco rendeltetési hely. A dicsői ajánlat és a kartell ajánlata között 1 lej 80 bani differencia van. Valószínű, hogy ez a különbség a „Banca de Con- trol si Industrie“ nevű bukaresti pénz- intézetet illeti meg, valamint azokat, akik az üzlet kötését elősegítették. A Calendarul megállapítja, hogy a kül- földi üvegyárak jóval olcsóbb ajánla- tokat tettek.

Kezdők részére:

100 uiságcikk alapján románul

a legalkalmasabb arra, hogy a nyelvet játsszi könnyűséggel, szórakozva, minden eddigi rendszertől eltérő módszerrel elsajátítsa a román nyelvet. E munka egyeszeri átolvasása révén bárki megtanulhat helyesen románul írni, olvasni, elsajátítja az államnyelv szellemét, fordulatait, nyelvtani szerkezetét, gyakorlati szókincse pedig arra képesít, hogy a legszüksé- gesebb mindennapi beszélgetésben helytállni tudjon.

Eddigi árát mélyen leszállítottuk,

most csak 150 lej az UJ KELET könyvostályában

A Zsidó Parlamenti Klub és a konverzió

Kaptuk az alábbi levelet:

Mélyen tisztelt Szerkesztőség!

Folyó hó 26-án dr. Lévi Lajos ur által b. lapjukban közzétett cikkre vonatkozólag bátor vagyok következő megjegyzést fűzni:

„Igaza van dr. Lévi Lajos urnak ab- ban, hogy soha még a zsidóság anyagi helyzetére vonatkozólag fontosabb, job- ban mondva megsemmisítőbb törvényja- vaslatot a román parlamentben nem tár- gyaltak, mint a mult parlamenti szesz- szio alatt a konverzió törvényjavaslatát. Figyelemmel kísérem a tárgyalás fo- lyamán annak minden fázisát és nyu- godt lelkiismerettel mondhatom, hogy a Zsidó Parlamenti Klub az egész vonalon teljesítette kötelességét és át volt hatva a javaslat fontosságától. Tudatában volt annak, hogy ezen immár törvény- erőre emelkedett törvényjavaslat mérhe- tetlen zsidó vagyon pusztulását jelenti; egyben a kihitelezések lehetetlené tételé- vel népiük egzisztenciáját a jövőre néz- ve is kétségessé tette. Elénken vissza emlékszem arra, hogy éppen a Zsidó Parlamenti Klubból indult ki azon ja- vaslat, hogy az 5000 lejen aluli követelé- sek konvertálás tárgyát ne képezzék. Nehézségek árán az előkészítő bizottság kompromisszum utján sikerült el- érniük azt, hogy ezen javaslatot elfo- gadták. A plénum előtt azonban ezt fi- gyelmen kívül hagyták. Később arról volt szó, hogy a szenátusban ezen mu- lasztást pótolni fogják, de természetesen az ígért csak ígért maradt.

Soha törvényt még nem hoztak olyan hozzá nem értéssel, mint ezt az igazán fontos törvényt. Egy kis szakszerűség- gel meg lehetett volna oldani mindkét fél javára a konverziónak nevezett tör- vényt. A cikkírónak igaza van abban, hogy a Zsidó Parlamenti Klubnak nem kellett volna ezt megszavaznia, mert a Zsidó Parlamenti Klubnak nem volt szüksége arra, hogy szavazatával a tö- megre hasson. Sajnos, egy 5 tagból álló csoport nagy eredményeket nem érhet el, de ugy tudom, hogy mi zsidók mégis nagyon, de nagyon örvendünk a mi hu- sunkból és vérünkbeli való képviselőink- nek.

Miután a konverzióról lévén szó és ez- zel kapcsolatosan egy kis csoport kriti- zálásáról, felteszem a kérdést, hogy a ke- reskedői érdekeket oly súlyosan érintő kérdésben, hol maradtak a Kereskedelmi és Iparkamarák? Ki hallotta a szavukat? Kisebb gondjuk is nagyobb volt annál, semhogy e kérdésben exponáltak volna magukat. Itt helye volna a kritikának.

Meg kell jegyezmem, hogy a napilapok kevés kivétellel nem tárgyalták, illetve nem foglalkoztak az ügygel kellő inten- zivitással és esodálatos, hogy csekély ki- vételtől eltekintve a lapokban napvilá- got látott tervezetek szintén nem voltak életképesek.

Szerény véleményem szerint egy föld- műves átlag 10 hold földdel rendelkezik. E birtokra szintén átlagot vévén alapul 20.000 lejjel tartozik. A jelenleg érvény- ben lévő törvény szerint ennek 50 szá- zaléka törlendő, míg a megmaradt fele 30 éven át egyenlő részletekben fizetendő, tehát egy évi részlete 333 lejt tesz ki. Ez az annuitás a mai nehéz gazdasági viszonyok mellett is néhány tyuknak tojásproduktumával, játszi könnyedség- gel kifizethető és ugyan ilyen könnyed- séggel fizethető ki az évi 666 lejt is. Mi értelme van tehát a törvényben lefe- tetett 50 százalékos engedménynek?

Azt hiszem mindnyájan egyetértünk abban, hogy a földművelők súlyos hel- yzetén segíteni kell. Véleményem szerint egy jelentékeny kamatredukcióval eset- leg annak teljes elengedésével, a tőke 25 százalékanak bonifikálásával, megfe- lelő fizetési terminus megállapításával, a betéti igénylések szintén 25 százalé- kal való redukálásával a konvertálási ügyet jól meg lehetne oldani.

Dr. Lévi Lajos urnak arra vonatkozó célzása, hogy a ZsPK-nak összetétele nem tükrözi vissza a zsidóság világné- zeti elosztódását, teljesen helyt álló, de többségi képviselőknél sincsen máské- pen. Ha szemügyre vesszük Európa bár- melyik parlamentjének összetételét a há- boru kiindulásától a mai napig, ugy azt találjuk, hogy a világ ügyeinek vezeté- sét az ügyvédség tartja kézben. Hogy ez mire vezetett, azt látjuk.

Mi a zsidó nép szerény tagjai, kik a napi politika keretén kívül állunk, őszinte szeretettel ragaszkodunk zsidó képviselőinkhez és sok sikert kívánunk munkájukhoz.

Jebel 1932. jul. 28.

Kiváló tisztelettel
Rosenberg Simon.

TÖ

UJ

Budape

meghírdet

reggel ite

után már

Fürst is.

Hogy m

Saját t

pontokra

kötűnő el

szombat

szusa.

Ilyen gy

statáriáli

többször

édesen és

parti bér

val, mint

nagyapó.

Mos

A mai

ahhoz, ho

kat küldj

den lépés

kormányz

Néhány r

gyvereknek

az ugyne

aminek m

hangja, m

posan me

polgár m

röpeádulá

a zaját ho

tárgyalást

szórták sz

horányi s

háromezer

sem akadt

röplapot,

Ekkor f

kulisszak

tanácskoz

a jó fogá

védelves v

szót sem

tatásról.

szövetség,

elhatároz

fogva ugy

csapás.

Külön ö

akasztani

megpiszka

antiszem

kiáltozták

zsidók ak

Magyarors

Senk

Az uols

Iyan, hogy

Bár ezer

hatóságok

riális eljá

perctől fo

ugyneveze

mert félte

kaptak er

sorok köz

ország

amely azo

illetékes t

vitatkozta

kijelteni a

sitásokban

közásokról

tattak meg

hogy az ő

riális, han

volna hely

statáriális

tosan, de h

a két főb

akasztófát

olyan trivi

zett szines

a statáriá

nyilatkozat

tásban a s

tőle eredne

Még mie

Töreky, a pesti polgár, a magyar sajtó és az akasztófa

Utóhang a statáriális ítélethez és a kettős akasztáshoz

— Az Uj Kelet budapesti tudósítójától —

Budapest, augusztus 2. Csütörtökön meghirdették a statáriumot, pénteken reggel ítéletet mondott Töreky és délután már az akasztófa lógott Sallai és Fürst is.

Hogy mire volt jó ez a nagy sietség? Saját bevallása szerint vallási szempontokra volt tekintettel a vérbíróság kitűnő elnöke, hogy ne nyuljon át a szombat kezdetébe az akasztás proceszusa.

Ilyen gyöngéd és érzékeny lelke van a statáriális elnöknek, aki privát életében többszörös nagyapa és reggelenként olyan édesen és szelíden játszadozik el a dunaparti bérpalota folyosóján apró unokáival, mint egy mesés könyvből kivágott magyapó. Reggel az unokáival játszik,

délben halálos ítéletet hirdet, délután pedig int a hóhérnak, hogy kezdődhet az akasztás.

Híres ember ez a Töreky és nagyszerű reklámot szerzett Magyarországnak. Hiszen kénytelen-kelletlen meg kell tanulja az egész világ Budapestnek és a vérbíróság elnökének is a nevét, mert a sűrű magyar akasztás kétségtelenül világrekord lett. Szíjamban manapság civilizáltabban intézik el a politika és a közrend problémáit. Afganisztánban is. Bizonyára egyik helyen sincs úgy megrémülve az aktuális rezsim, mint éppen Magyarországon, ahol komoly és alapos oka kell legyen a rémületnek, ha kizárólag akasztófaival tudnak rajta segíteni.

hóhér köteleit és a nagy embereknek ez a kollektív gyávasága még a statáriális eljárásnál is jobban lesújtotta a jószándéku embereket.

Szemet-szemért, fogat-fogért!

A szociáldemokrata vezérek tessék-lássék elejtettek itt-ott egy-egy egészen gyöngé és bátoran szót, de többnyire csak a vállukat vonogatták s azzal példálózgattak, hogy Oroszországban ugyanígy felakasztanak a szociáldemokratákat is. Ez lehet igaz. Akkor miben különbözik az orosz rezsimtől a magyar polgári uralom? És miben különbözik a szociáldemokrácia a bolsevizmustól? Lehet-e felfalni egy humanista országban egy odavetődött kannibált azon a címen, hogy a kannibálok is felfalják a közjüket vezető embert? A humanista gondolatot a demokrácia egész koncepcióját döntötte jövátéhetetlen romokba az, ami Budapestet eltérte s az a gyávaság, amely nemcsak eltérte, hanem elő is segítette ezt.

Az R. gárda működik

Csütörtökön hirdették ki, hogy statáriális eljárás elé állítják Sallait és Fürstöt. Aznap este összehívották az ülést tartott a szociáldemokrata párt, amelyen még véletlenül sem jelent meg a párt egyetlen komoly vezetője sem. Kssaák Lajos, aki a szociáldemokrata párt baloldali frakciójához tartozik, határozati javaslatot akart felolvasni, amelyben a párt követelte volna és ha kell sztrájkkal kényszerítette volna ki a vádlottak rendes bíróság elé való állítását. De el sem jutott odaig, hogy a határozati javaslatot felolvasa. A párt híres karhatalma, az egyensapok és viharos szíjjas R-gárdisták felsőbb parancsra elhallgatatták a kiabáló Kassákat és másnap a néma csendben megtörtént az akasztás. Az akasztás után irt ugyan a párt lapja egy erőteljesebb vezércikket, el is kobozták érte, de ez már csak nekik volt reklám, a már felakasztott embereken keveset segíthetett.

Ilyen rémült atmoszférában keveset használható a külföldi szervezetek és intellektuelek tiltakozó akciója. Zsitvay igazságügyminiszter még fogadni sem akarta a delegációkat. Valkó külügyminiszter pedig, ő emberileg sajnálja a vádlottakat, de mint külügyminiszternek nincs módja beleavatkozni az igazságszolgáltatás menetébe.

A bírói tárgyalás paródiája
A tárgyalás maga szomorú paródiája volt még a rendkívüli törvényszéknek is. A vádlottak csak a statáriális bíróság előtt tudták meg, hogy statárium elé kerültek és Töreky, akinek a szobében kész volt az ítélet, csak éppen szokásból vezette végig a tárgyalást. A legfőbb gondja az volt, hogy a vádlottak zsidó voltát dokumentálja.

Moszkvai kiküldöttek a megfélemlített városban

A mai orosz rezsim eléggé immorális ahhoz, hogy olesó pénzért emisszáriusokat küldjön Magyarországra, akik minden lépésükkel csak a rendőrségnek, a kormányzati rendszernek használnak. Néhány röpcédulában husz-harmic fiatal gyerekek egy-egy tüntetésében merül ki az ugynevezett titkárságok működése, aminek már csak azért sincsen visszhangja, mert a jól dresszírozott és alaposan megfélemlített pesti munkás és polgár messzire szalad el onnan, ahol röpcédulát lát, vagy ahonnan tüntetésnek a zaját hordja feléje a szél. A statáriális tárgyalást megelőző vasárnapon ezrével sztrákták szét a tiltakozó röpiratokat a horányi strandon és az ott wekkendező háromezer munkás közül egyetlenegy sem akadt, aki fel mert volna emelni egy röplapot, mert akinek a kezében az arra

cirkáló csendörök röpcédulát látnak, sohasem tudja lemosni magáról a vádat, hogy ő terjesztette a röpiratokat.

Ebbe a megfélemlített városba küldték ki Sallait, Karikást és Fürstöt, akiknek ráadásul még el nem számolt régi tartozásuk is volt a magyar hatóságoknál. A pesti rendőrség hónapok óta tudott ennek a titkárságnak a működéséről. Alighanem már Oroszországból denúciálta őket a pesti hatóságok valamelyik spicijije. A rendőrség azonban hagyta őket hetekig dolgozni, várt arra, míg valami komoly zendülést szítanak. De zendülés helyett egyre csak agresszívhangu, alapjában véve ártalmatlan röpiratokat sokszorosítottak a titkárok. Cselekedni kellett hamar, mert Sallai már utrakészen állt, hogy visszatérjen Oroszországba.

Fel lehet akasztani két zsidót

Ekkor fogták le az egész társaságot s a kulisszák mögött lázasan megkezdődött a tanácskozás, hogyan lehet kiaknázni ezt a jó fogást. Egy hétiig tartott ez a szenvedélyes vita, addig a lapoknak egyetlen szót sem volt szabad írniok a letartóztatásról. Végül is a kettős kereszt vérszövetség, amelyhez Töreky is tartozik, elhatározta, hogy akasztást rendez. Ettől fogva ugy ment a dolog, mint a karikacsapás.

Külön öröm volt, hogy két zsidót lehet akasztani. Gondolták, jó lesz egy kicsit megpiszkálni a halódó magyarországi antiszemitizmust. Lászlók emberek, — kiáltották a kurzuslapok — elvetemedett zsidók akarják megint lángra gyújtani Magyarországot. Ez a számítás azonban

visszafelé sült el. Magyarországon aligha lehet még egyszer feltámasztani az antiszemitizmust. Tíz esztendeje egyedül uralkodik és kormányoz Magyarországon a keresztény és nemzeti kurzus és lett volna elég ideje megmutatni, hogy mit tud csinálni zsidók nélkül. Csinált is nyomoruságot és korrupciót garmadával. Nehéz azt ma elhitetni még a legbutább emberrel is, hogy a patentirozott antiszemita és zsidó rezsim által kitermelt tíz esztendő bünyökért a zsidók a felelősek. Ezért gondolták, hogy nem volna rossz felakasztani vagy két kommunista zsidót. De Sallai és Fürst rettenetes sorsa nem az antiszemitizmust szította, hanem igaz részvételt keltett minden becsületes emberben.

Senki sem akad, aki felemelje a hangját

Az utolsó percig senki sem hitte komolyan, hogy az akasztásra sor kerülhessen. Bár ezer jel mutatta, hogy az illetékes hatóságok komolyan készülnek a statáriális eljárásra. A kurzuslapok az első perctől fogva hóhér után kiáltottak. Az ugynevezett demokrata lapok pedig, vagy mert félték, vagy mert egyenes utasítást kaptak erre a kormánytól, csöndesen a sorok között uszítottak. Egész Magyarországon nem akadt egyetlen lap sem, amely azokban a napokban, amikor az illetékes tényezők a statáriális eljárásról vitatkoztak, legalább egy szót mert volna kiemteni a statárium ellen. Szürke tudósításokban számoltak be ezekről a tanácskozásokról s még véletlenül sem kockáztattak meg egyetlen hangot sem arról, hogy az ő véleményük szerint nem statáriális, hanem rendes bírósági eljárásnak volna helye. Ellenkezőleg, az „Est” még a statáriális eljárás elrendelése előtt óvatossan, de határozottan megjegyezte, hogy a két főbűnös aligha fogja elkerülni az akasztófa. És az ügyészi kihallgatásról olyan triviális és cinikus hangon ugynevezett színes riportokat közölt, hogy maga a statáriális ügyész is szükségét látta nyilatkozatban leszögezni, hogy a tudósításban a szájába adott kifejezések nem tőle erednek.

Még mielőtt a rendőrség a kommunista

vezérek letartóztatását nyilvánosságra hozta volna, Vámbéry Rusztem és progresszív társasága megsejtette valahonnan a letartóztatást és híret vette annak is, hogy statáriális eljárás készül. Sebtében a konkrét esettel látszólag összenem függő ligát alakítottak „Halál a halálbüntetésre” címen és napokig kunyoráltak a szociáldemokrata Népszavának, míg a lap hajlandó volt három sorban észrevenni a liga megalakulását.

Mire valók az ellenzéki képviselők
A legfantasztikusabb volt, hogy egész Magyarországon nem akadt egy felelős állásban lévő, vagy valamilyen címen köztisztvisletben álló polgár, egy egyetemi tanár, egy komoly tudós, egy nyugalmazott kuriai bíró, egy volt polgármester, egy kitűnő orvos, vagy ügyvéd, vagy akárki más, aki fel mert volna emelni a szavát a statáriális rémségek ellen. Az egész tiltakozási akció rámaradt néhány sulytalan, de jószándéku emberre. S az ember hasztalan törte a fejét, hogy volna képpen mire valók az ellenzéki képviselők? A szocialisták, a demokraták, kis gazdák és egyebek, akik egy ilyen döntő kérdésben ahhoz is hiányzik a bátorságuk, hogy mint az ország demokratikus közvéleményének a képviselői, legalább hangot adjanak a tiltakozásuknak. Mindenki félt s már a saját nyakán érezte a

— Milyen vallású Ön? — kérdezte az elnök Sallaitól.

— Felekezetenkívüli — hangzott a válasz.

— És mi volt azelőtt? — kérdezte újra.

— Izraelita.
— Tudhattam volna — kopogott szokása szerint a ceruzával.

A védőügyvédek megakadályozta abban, hogy egy szót váltsanak a vádlottakkal. Még arra sem ügyelt, hogy legalább látszat szerint betartsa a formákat. Amikor az ügyvédek azt kérték, hogy napolják el a tárgyalást, mert bele akarnak tekinteni az iratokba, anélkül, hogy legalább egy percre összesugott volna a másik két bíróval, rögtön kihirdette a határozatot:

— A statáriális bíróság elutasítja az indítványt!

— Ugyan kérem, — legyintett a kezével, — amikor a védők felmutatták Sallai véres ingét — ne tessék ilyen gyerekségekkel előjönni.

— Ebből elég volt, vigyék el — intett a fegyőröknek, amikor az egyik tanúról beszélt, hogy a rendőrségen hogy verték meg.

Schweinitzer rendőrtanácsosnak pedig, akit a védők arra nézve faggattak, hogy megverték-e a rendőrségen a vádlottakat, azt mondotta, ha nem akar, ne is feleljen erre a kérdésre.

A rendőrtanácsos persze nem is felelt.

Az utolsó megkínzás

Amikor az ügyészi vádbeszéd elhangzott, mindenki azt hitte, hogy az ítélet felmentő lesz. Mert a vádbeszédben nyoma sem volt bűncselekménynek, még kevésbé bizonyítéknak. Olyan vádbeszéd volt, amely után más országban két-három heti fogházat szabnak ki. Csak arról heti szó benne, hogy a vádlottak szervezkedtek és alighanem meg akarták dönteni a jelenlegi rendszert. Az ítélet mégis akasztófaról szólott.

Még akkor sem hitte senkisé, hogy a kivégzésre sor fog kerülni. Töreky megint valami egészen újat produkált. A szó szoros értelmében rákényszerítette Sallait és Fürstöt arra, hogy kegyelmet kérjenek.

— Kér-e kegyelmet — kérdezte Sallai

tól.
Sallai, aki már az akasztófa árnyékában állott, lehajította fejét és hosszan, mélyen hallgatott.

— No, talán elvesztette a lélekjelenlétét? — kiáltott rá a jóindulatu Töreky, aki láthatólag elesodálkozott azon, hogy egy ember, akivel most közölték, hogy két óra múlva felakasztják, csendben hallgat.

— Nézzen rá a védőjére — parancsolta Sallainak.

A védő bólintott és a meggyötört Sallai kinyögte, hogy kegyelmet kér.

Mindenki azt hitte, hogy meg is lesz a kegyelem. De Töreky nem ezért forszírozta a dolgot. Csak azért, hogy a vádlottakat megégyeszer megkínozza. Mert a hóhér ekkor már két segédjével készenlétben állott. Félóra múlva közölték is a vádlottakkal, hogy nincs kegyelem.

Nem is volt sem kegyelem, sem irgalom. Sebtében felakasztották mind a kettőjüket. A város meg sem mukkant. Ha két ember egymáshoz hajolt, már ott volt a rendőr, hogy szétoszlassa a „csoportosulást”, csak az ismeretlen polgár bujkált a házak között, keserű fájdalommal a szívében és mélységes szégyennel a saját maga gyávasága miatt.

Szigeti Péter.

Meghalt Seypel volt osztrák kancellár

Bécs, augusztus 2. Ignaz Seypel volt osztrák kancellár és külügyminiszter, a keresztényszocialistapárt elnöke ma reggel Pernitzben a Wienerwald szanatóriumban meghalt. Seypel a háboru utáni idők egyik jelentős osztrák államférfia volt.

Paraguayban általános mozgósítást rendeltek el Bolivia ellen

London, augusztus 2. Paraguayban meghosszabbították az ostromállapot érvényét s általános mozgósítást rendeltek el Bolivia ellen. A harcok a határvidéken nem csökkenő erővel tovább folynak a harcos felek között anélkül, hogy formális hadüzenetre sor került volna.

A kolozsvári villamosmű által életbe léptetett áramdíjkedvezményeket tartalmazó

5300—932. számú

Hirdetmény

Ezton hozzuk tudomására Kolozsvár villamos áramot fogyasztó közönségének, hogy az augusztusi villanyszámlák kiképzésével egyidejűleg a pénzbeszedőnk egy kis könyvecskét fognak minden egyes fogyasztónak kézbesíteni, mely broszura No. 2. számot viseli és amely a villamosáram fogyasztóknak adott kedvezményeket tartalmazza román és magyar nyelven.

Ezen kis könyvecske két részből áll. Az első rész az 1932. január hóban kiadott első kedvezményekre vonatkozik.

I. Azon fogyasztóknak adott kedvezményt tartalmazza, akiknek világítási áramfogyasztása meghaladja az évi 4000 kilovatt-órát.

II. Azoknak a vendéglőknek, kávéházaknak, üzleteknek kedvezményei: melyeknek kiratai uccára, térre vagy nyilvános sétátérre nyílnak.

III. Kombinált díjszabás olyan magánvilágítási fogyasztók számára, akik egyúttal háztartási fogyasztó testeket használnak.

IV. Ipari áramra vonatkozó engedmények.

E kis füzetben, amelyet a fogyasztóknak kiképezésük után a második részben a most legújabbban (1932. július hóban) megadott kedvezményeket ismertetjük.

Az A. pont alatt a magánfogyasztók világítási áramdíjának kedvezményeit ismertetjük szobák és mellékhelyiségek száma szerint egy táblázat alapján. Ezen táblázatban az elfoglalt szobák száma szerint egy bizonyos fogyasztáson felül 40 százalékos kedvezményt nyújtunk.

B. A magánlakásokban vízmelegítő felszerelése esetén kettős tarifájú áram mérő szerinti fogyasztás engedélyezettik.

A motorikus erőre felhasznált áram (ipari áram) kedvezményekre szintén egy táblázatot állítottunk össze, amely a 10.000 kilovatt-órától 200.000 kilovatt-órát terjedő fogyasztásoknál proporcionális áramdíjcsökkenést állapít meg.

Azon ipari áram fogyasztók részére, akiknek évi fogyasztása 10.000 kilovatt órán alul van, de berendezésüket jól kihasználják, akár a korlátozási időn belül, akár azon túl is, szintén kedvezményt nyújtunk.

A n. é. fogyasztóközönségünk figyelmét felhívjuk a fenti kedvezményekre és kérjük, hogy az általunk szétosztandó könyvecskét saját érdekében áttanulmányozni sziveskedjenek, hogy az ebben feltüntetett és rájuk vonatkozó kedvezményeket igénybe vehessék. Ezen kedvezmények a fogyasztók írásbeli kérésére alapján — a kérés benyújtását követő hónaptól kezdve lépnek életbe.

Végül megjegyezzük, hogy az igazgatóság a Strada Memorandumai (Unió ucca) 13. szám alatt állandó kiállítást rendezett be különféle háztartási és ipari fogyasztótestek (vasaló, resó, porszívó, vízmelegítő, villanykemencék stb.) hasznosságának és kezelésének bemutatására. E kiállításunk hétköznap 9—13 és 16—19 óra között a t. közönség rendelkezésére áll.

Cluj, 1932. július 30.

A Villamosművek Igazgatósága.

— Prehisztórikus kutatók nemzetközi kongresszusa. Londonból jelentik: Ma megnyílt a prehisztórikus kutatók nemzetközi kongresszusa, amelyen a világ minden részéből több mint ezer delegátus vesz részt.

A világ legmodernebb története:

Wells: Nagy Világtörténet. E mű első kiadása 2400 lej volt, most könyvnap kiadás 800 oldalon, 300 képpel, 18,5x27,5 nagyságban 130 lej Lepagenál, Kolozsvár. Vidékre utánvétellel, portómentesen.

Szüntesse meg szerencsétlenségének okozóját

A húgysav a szenvedő emberiséget győző legtöbb betegségek okozója. Nem is számítva az általa okozott kellemetlenségeket. Normális körülmények között a húgysav szabad állapotban vagy lekötvén a vérben fordul elő, de csak egészen kis mennyiségben, amelyet a szervezet fokozatosan ürít ki a természetes utakon át. Ha azonban a húgysav fölös mennyiségben képződik túlbő vagy túlságosan nitrogén tartalmú táplálkozás után, vagy elégtelen felszívódás miatt, akkor azonnal felhalmozódik a véráramban kisebb vagy nagyobb kristály alakjában. Ezen kristályok a zsigerekben kövecskékké, az ízületekben urátlerakódások, a véredényekben „kövek” és az összes szövetekben homok alakjában lerakódnak.

Innen származik a toxinok (mérgek) visszatartása az általános intoxikáció, amely a szervezet egyetlen részét sem kíméli meg, mivel a véráram mindenüvé eljut és az összes szöveteket átjárja.

Igy magyarázható, hogy az urikémia, amely az ízületi gyulladások és a reumatikus diathesis okozója, kivétel nélkül — az egyéni dispositionnak megfelelően — aszerint, hogy a káros sók az ízületekben vagy az izmok mély rétegeiben, a zsigerek izomzatában, a vesék apró csövecskéiben, az erek vagy a gyomorbél hártáiban, a húghólyagban, a bőr felhámjában, bizonyos idegducsokban, stb., rakódnak le, közzévet, ízületi — vagy izomreumat, endocarditist (szívhártágyulladás) epekövet, vesegyuladást, asthmát, ekzémát, bőrtkát haj- és foghullást, látás és hallási zavart, étvágytalanságot és hájkört okoz.

Amidőn tehát a rosszullét első jeleinei fellépnek, azonnal kezdjen meg egy húgysavelleni „URODONAL”-kurát. Ezen kezeléssel mindig jó eredménnyel jár és visszaállítja az egyensúlyt a károsító mérgek anyagok, végül megkíméli kellemetlenségektől.

Szelvény
Kérje és mellékelje ezen szelvényt, amelynek ellenében díjmentesen megküldjük Önnek Dr. Faivre tanulságos és gazdag könyvét hasznos gyakorlati tanácsokkal ellátva, amely minden család részére nélkülözhetetlen.

URODONAL

Urodonal kapható minden gyógyszerárban és drogeriában

SPORT

A néger Tolan világrekordot futott a 100 m.-es síkfutásban

Tolan is, Metcalfe is 10.3 mp.-t futott. Gylkos küzdelem a törvívás csapatbajnokságában

Losangeles, augusztus 2. Az olimpiász küzdelmei óriási érdeklődés mellett folynak. Az első napon a súlyemelés világbajnoksága iránt megnyilvánult érdeklődést olyan általánosan megnyilvánuló lelkes érdeklődés váltotta fel, hogy a futó és egyéb, már lezajlott atlétikai számokat zsufolt tribün nézte végig.

Tolan világrekordot futott ki

Az előfutamon során mutatott eredményei után, mint várható volt, a néger Tolan nyerte a 100 m.-es síkfutás döntőjét is 10.3 mp.-vel és ezzel beállította saját világrekordját. Tolan ideje egyben új olimpiai rekord. Második a szintén néger Metcalfe 10.3 mp.-vel. A két futó gigászi küzdelem után együtt vágódott célba és a közöttük lévő távolság annyira kevés, hogy az idővel nem mérhető. Harmadik a német Jonath 10.4, negyedik az amerikai Simpson 10.5, ötödik az afrikai Joubert 10.6 és hatodik a japán Yoshioka 10.6-os idővel. A gyönyörű mezőny hatalmas küzdelme az olimpiász legszebb mozzanata volt.

Ir győzelem a kalapácvetésben

A kalapácvetés első díját, mint várható volt, O. Collagham dr. (Írország) nyerte, aki 53 m. 88 cm. hatalmas dobásával messzi tulszárnyalta a mezőnyt. Második a finn Pörbölä másfél méter-

rel rövidebb dobással 52 m. 27 cm.-rel, harmadik az amerikai Zaramba 50 m. 33 cm.

Gigászi küzdelem a 400 m. gátban

A négyszázméteres gátfutás döntőjének küzdelmei is várakozáson felüli szenzációkat hoztak. Elsőnek az ír Tisdall érkezett a célba 51.8 mp. világrekord idővel, amit azonban gátdöntés miatt valószínűleg nem fognak hitelesíteni. 2. Hardin 52 mp. (USA). 3. Taylor 52 mp. (USA). A második és harmadik helyezett is jobb időt futott, mint az eddigi olimpiai rekord. 4. Lord Burghley angol 52.8 mp. 5. Facelli olasz 53.2 mp. 6. Areskoung svéd 54.8 mp.

Új női 100-as világrekord

A 100 m. női síkfutásnak csak előfutamai játszódtak le. Az első előfutamot az Amerikában élő, de lengyel színekben futó Sztella Walsch-Waleszkiewicz 11.9 mp. idővel nyerte, ami világ- és olimpiai rekord.

A 3000 m. akadályverseny első előfutamát az angol Revensen nyerte 9 p. 18 mp.-vel, második az amerikai Pritchard, harmadik a finn Toivonen. A második előfutamot a finn Isohollo nyerte 9 p. 14.6 mp.-vel, ami olimpiai rekord. 2. Mac Clusky (USA) és 3. Dawson (USA).

A pasadenai stádionban megkezdődtek a kerékpáros versenyek is. A 4

km.-es négyes csapatversenyt Olaszország nyerte Kanadával szemben 4 p. 59 mp. idővel olimpiai rekorddal.

Az olimpiai törzscsapatversenyben három holtverseny kiséltette a tegnapi befejezést. Az Egyesült Államok csapata 8—8 arányban 60—54 jobb tussarányával győzött Franciaország ellen 9:7 arányban Dániát is, de kikapott 11:5 arányban Olaszországtól. Olaszország csapata viszont Franciaországtól. Az olasz-dán mérkőzés eredménye 12:4 volt Olaszország javára. A holtversenyben Franciaország 10:6-ra legyőzte az Egyesült Államok törzscsapatát s az olasz-francia mérkőzés mára maradt el.

Lábbal mérik a dobószámokat

A súlydobás olimpiai bajnokságának tegnapi számunkban közölt eredményei nem tekinthetők véglegesnek, mert az amerikai rendezőség a dobásokat lábbal mérte. Hitelesítésre az eredmények a méterre való egész pontos átszámítás után kerülnek. Hasonlóképpen lábbal mérik az összes dobó és ugrószámokat is, ami természetesen a versenyzők teljesítményét is befolyásolja.

Magyar kilitások a szabadstílusú birkózásban

A szabadstílusú birkózás küzdelmeiben a magyarok játszanak főszerepet. Eddig kiesett a magyarok közül Zombory Gyula, akit pontozással vert ki az amerikaiak favoritja: Pearce. A könnyűsúlyban Kárpáti győz pontozással Susulli japán ellen, Tunyoghly ugyancsak pontozással Poivre francia ellen. Clodfelter (USA) hasonló módon győzött Pihlojama finn birkózó ellen.

A vízipólóban az elődöntőben már hatalmas küzdelem indul. A sorsolás Magyarországot legveszedelmesebb ellenfelel, Németországgal hozta össze és így már az elődöntőben a két favorit között dől el az olimpiai vízipólóbajnokság sorsa.

Bucurestih
Uj Kelet tu
öntetjen me
nemzeti pa
térése a bel
gü esemény
pillanattól
ejőjét, megá
után várja
tozás bizony

A Calend
parttal szer
magatartás
többek közö
— A legu
len ember
látszat sze
nincs: Man
férfi hideg
szakettjében
csonyig a
ságát és eg
hogy ma a
valósággal
mondják, h
kísúja kör
tustól, amel
meg, a mi
jövője függ

A cikk e
darul nem
demokratik
nyos skrup
pen folytat

— Maniu
között erk
beli elégán
el, hogy bá
emeljen e
amelyeken
sok és haj
nes marad
látszik, m
böl... El
amely a m
sára emlék
ságteljes h
litikai hit
merve M
nem kíván
mint azt a
várjanak r
kiábrándu

A Curen
bémus Pap
nu vissza
állapítja, l
lyet Mani
latosan kö
elkobozták
Pampfil S
kiadás ad
nünak ab
zeti paras
párt mind
visszatérő
ri tulajdos
presszója
alapaóság
ben mérte
akcióiban
egy pillá
Olyan em
aki külön
kemény f
lenségekk

Maniu
elnöki mü
után a ne
ő elnökle
megbeszél
sát. Ma o
ült a szer
párt parl
te, Maniu
Az érteke
mutatva a

Maniu visszatérése után...

Mihalache felszólította a többségi parlamentereket, hogy hagyjanak fel a kijárásokkal

A bukaresti sajtó a belpolitika nagyjelentőségének tekinti Maniu reaktiválását. A Calendarul és a Curentul érdekes kommentárjai

Maniu három pontban jelölte meg a nemzeti parasztpárt programját

Bucuresti-Bukarest, augusztus 2. (Az Uj Kelet tud.) A bukaresti sajtó egyöntetűen megállapítja, hogy Maniunak a nemzeti parasztpárt élére való visszaterése a belpolitikai élet nagyjelentőségű eseménye. Az Adeverul, mely az első pillanattól kezdve támogatta Maniu akcióját, megállapítja, hogy az ország ezek után várja az alkotmányos rendszerváltozás bizonyítékait. Az első bizonyíték a

A bukaresti sajtó türelmetlenül vár és feszülten figyel

A Calendarul, amely a nemzeti parasztpárttal szemben nem a legbarátságosabb magatartást tanúsítja, mai számában többek között a következőket írja:

— A legutóbbi napok izgalmi egyetlen ember köré koncentráltak, akiben látszat szerint semilyen gyújtóanyag nincs: Maniu Gyula köré. Ez a komoly férfi hideg tekintetével és kifogástalan esakettjében magával vitte egészen Badacsonyig a román közvélemény kíváncsiságát és egyre nagyobbó érdeklődését, hogy ma az ő hajlíthatatlan figurája valóságos szifnusi méreteket öltön. Azt mondják, hogy az ország sorsa Maniu kúsjára köré csavarodik s hogy a gesztustól, amelyet ő megtesz, vagy nem tesz meg, a mi királyságunk boldogsága és jövője függ.

A cikk ezután leszögezi, hogy a Calendarul nem teszi magáévá Maniunak a demokratikus programját és alkotmányos skrupulusait, majd a következőképpen folytatja:

— Maniu Gyula a román államférfiak között erkölcsi vonalával és magatartásbeli eleganciájával olyan pontot foglal el, hogy bárki is tisztelettel kell kalapot emeljen előtte. A hátgerincek fölött, amelyeken kinő mindenféle megalkuvások és hajladozások pupja, Maniu egyenes marad, úgy, ahogy a fényképeken látszik, midőn kijön a királyi palotából... Ebben a fölényes szilárdságban, amely a mainál is nehezebb idők harcára emlékeztet, ebben a megható, méltóságjeljes hallgatásban Maniu egy új politikai hitre tanítja az országot. De ismerve Maniu kvalitásait és gyöngéit, nem kívánhatunk magunknak egyebet, mint azt az egyszerű elégtételt, hogy ne várjanak ránk egyhamar tulságosan nagy kiábrándulások...

A Curentulban Pampfil Seicaru „Habemus Papam” címmel kommentálja Maniu visszatérését. Mindenekelőtt is megállapítja, hogy azok a kijelentések, amelyet Maniu szombati beszédével kapcsolatosan közölt és amelyek miatt a lapot elkobozták, ténylegesen elhangzottak. Pampfil Seicaru szerint ez a rendkívüli kiadás adta meg a döntő impulzust Maniunak ahhoz, hogy visszatérjen a nemzeti parasztpárt élére. A nemzeti parasztpárt mindenestre jogosan örül ennek a visszatérésnek. Maniunak kivételes vezéri tulajdonságai vannak, nem az idegek pressziója alatt dolgozik; kétségbeesítő alapaossággal mérlegeli gesztusait; tetteiben mérték tartó, szavaiban homályos és akcióiban kigyózó, anélkül, hogy a célt egy pillanatra is szem elől tévesztené. Olyan ember, aki tudja, hogy mit akar és aki különösképpen tud akarni. Maniu kemény fegyelmet jelent a belső rendtelenségekkel küzdő párt élén“.

Maniu megkezdte pártelnöki működését

Maniu egyébként meg is kezdte pártelnöki működését. Tegnap délelőtt és dél után a nemzeti parasztpárt vezetősége az ő elnöksége alatt ülést tartott, amikor megbeszéltek az új kormány összeállítását. Ma délelőtt tizenegy órakor összeült a szenátus ülésében a kormány-párt parlamenti csoportjának értekezlete. Maniut nagy lelkesedéssel fogadták. Az értekezletet Maniu nyitotta meg, rámutatva arra, hogy az uralkodó a Jorga-

lap szerint az volna, ha néhány közigazgatási szerv élén álló személyt, akik kinevezésüket alkotmányellenes módszereknek köszönhetik — sürgősen kicserélnék. A Cuvantul szerint Maniu visszaterésével az elnökválság a nemzeti parasztpártban megoldottnak tekinthető; most már az maradna hátra, hogy a párt rukkoljon ki a beigért bátor kormányzási programmal.

kormány menesztésével és a szabad választások elrendelésével megnyitotta az utat a parlamentáris többségű kormány létesítésére. A nemzeti parasztpárt 1918

Helyes ápolás mellett nincs hajhullás

Tudjuk, hogy a hajhullás hogyan kínozza éppen a nőket, és mennyi gondot okoz nekik, ha a reggeli fésülködés alkalmával csomóságra marad a fésűben a haj.

Biztos és kipróbált szer, hogy a hajnövést erősítsük, a korpaképződést és a hajhullást megakadályozzuk, a

PIXAVON és a
Pixavon-Shampoo

A PIXAVON-t évtizedek óta ismerik, klinikailag kipróbálták és első szaktekintélyek ajánlják. Ha állandóan használ PIXAVON- és PIXAVON-SHAMPOON-t, megakadályozza a korpaképződést és a hajhullást és megmarad szép, egészséges haja. Az ápolás ezzel a szerrel fiatalos, természetes, selymes fényt ad a hajának és könnyen fésülhetővé teszi.

óta tizenhárom általános és részleges választáson ment át, soha sem kellett olyan nehéz harcot vívnia, mint ez alkalommal. A többi pártok nyugodtan igénybe vehették az agitáció összes eszközeit, de elsősorban a demagógiát.

A nemzeti parasztpárt három pontja

A nemzeti parasztpárt ezzel szemben magával vitte a választási propagandába a hatalmon levő párt felelősségérzetét. Djeséri Vaidát, aki biztosította a választások tisztaságát és szabadságát. Köszönet és hála illeti meg az uralkodót, aki a választásokon őszinte, hű és kompakt erőt képviselő többséget kapott az államélet továbbfejlesztésére. Figyelmébe ajánlja a nemzeti parasztpártnak, hogy a következő három pontot ne veszítse el szemelőlt:

1. Az ország érdekei és a közérdek mindenekfelett.

2. A párt ragaszkodjék programjához.
3. Minden erővel dolgozni kell a program megvalósításán.

A nemzeti parasztpárt támogatni fogja a kormányt, mert át van hatva a nagy emberi eszméktől és a szent hazafiasság érzéseitől. Ez a nacionalizmus nem jelent ellenséges érzelmeket az ország más nemzetiségű polgáraival szemben, sőt jelenti azoknak a támogatását, akik beilleszkednek a román állam kereteibe. A nemzeti parasztpárt demokratikus párt, mely a legtisztább népuralom elvén áll. Sohasem szabad elfelejteni, hogy ennek az országnak az alapját a földművelés képezi és az államalkotó réteg elsősorban a parasztság. Ennek a parasztság-

HASZNOS TUDNI,

hogy **Schmidhauer**
természetes **Ismándi**
keserűvizében a természetnek hatalmas gyógyító ereje érvényesül
Utasítás minden palackhoz mellékelve!
Kapható mindenütt!

nak az életszínvonalát felemelni egyik legfontosabb kötelessége a nemzeti parasztpártnak, amely nemcsak a falvak népének képviselője és ezért gondját kell hogy képezze az összes társadalmi osztályok boldogulása.

Ezután Mihalache beszélt, aki örömeinek adott kifejezést afölött, hogy a párt elnöki székében ismét Maniu ül, aki győzedelmes hittel vezeti pártját a munkára. Felhívja a parlamenterek figyelmét arra, hogy a kijárásoknak meg kell szűniük. Kéri a képviselőket és szenátorokat, nyújtsanak segédkezet a megyei és községi közigazgatások munkájához és tartsanak fenn állandó kontaktust a tömegekkel.

Madgearu bejelentette ezután, hogy a párt a kamara elnökévé Pop Csicsót, a szenátus elnökévé pedig Costachescut jelölte. Az alelnökökre vonatkozólag az egyes országrészek kívánságait fogják figyelembe venni.

Az értekezlet déli egy órakor ért véget.

A Fekete tengeren elfogott szovjethajót visszaadták Oroszországnak

A Maxim Gorkij irányítúje ellőrtött, ezért tévedt a román partokra

Bucuresti, augusztus 2. (Az Uj Kelet tudósítójától.) Már jelentettük röviden, hogy a román hatóságok a Carolina sziget közelében elfogták a Maxim Gorkij orosz vitorláhajót. A Carolina sziget azon a helyen képződött, ahol a Dnyeszter a Fekete tengerbe ömlik, közvetlen Bugaz kikötő közelében. A hosszukás sziget Romániához tartozik, de ezentul alig száz méterre már a szovjetör posztol. Péntek este nyolc óra tájban a bugazi világító toronyban szolgálatot teljesítő granicsár kétárbócos hajót pillantott meg a Fekete tengeren. Az egyik árbócon tisztán kivehető volt a vörös lobogó. Azonnal értesítette Alexianu kapitányt, a határőr század parancsnokát, aki intézkedett, hogy a hajót hozzák a román parthoz. Jeleket adtak le, amelyeket a hajó legénysége nem vett figyelembe.

Erre sortűzet adtak le a levegőbe, mire a szovjet hajó legénysége mégis rászánta magát arra, hogy kikössön a Carolina szigeten.

A legénységet azonnal partraszállították és kihallgatták, a hajót pedig átkutatták. Ivan Rimniacow hajóskapitányt azt vallotta, hogy eltört az irányítóje és így valószínűleg eltévedt. Ha tudta volna, hogy a román partról integetnek feléjük, inkább meghalt volna, semminthogy horgonyt vessen. Ugyanilyen értelemben vallott a hajó személyzete is, mire az orosz-román vegyesbizottság elé utalták. A vegyes bizottság úgy döntött, hogy a hajót vissza kell adni Szovjet-Oroszországnak. Ez ma délelőtt meg is történt. A szokásos formalitások után a Maxim Gorkijt átadták az orosz határőröknek.

Meghalt az anarchista neosztora, Frederico Malatesta

Mussolini régi barátja volt a veterán anarchista

Róma, augusztus 2. A múlt hónap utolsó napjaiban meghalt Rómában Frederico Malatesta, a modern anarchista vezére hetvenkilenc éves korában. Malatestával a jelen idők leghíresebb anarchista távozott az élők sorából, aki hatvan évig állott a nemzetközi anarchista mozgalom középpontjában. Már 1872-ben került össze Bakunin Mihállyal, a nagy orosz forradalmárral, aki először hirdette az ideális anarchizmus tanait. Akkor Malatesta tizenkilenc éves volt és Bakunin leghívebb tanítványai közé tartozott. Két évig volt Svájcban Bakunin mellett, azután 1874-ben átment Olaszországba, ahol minden nagyobb felkelést irányított. Egész élete folytonos láncolata volt az összeesküvéseknek, a börtönöknek, a sajtópereknek, a szabadságvesztéseknek és száműzetéseknek. Gyakran csak úgy tudott menekülni a büntetések elől, hogy hivei megostromolták a börtönt. Hosszu száműzetése alatt mindig az olasz anarchista mozgalom lelke volt. Külföldről irányította az anarchisták akcióit és többször halálra is ítelték, amit természetesen in effigie lehetett csak végrehajtani.

A világháború alatt Malatesta Franciaországban élt, ahol az anarchista in-

ternacionálé élén állott. A háború végén visszakerült Itáliába. Milánóban kiadta a „Humanita Nova” című anarchista napilapot. A lap rendkívül nagy példányszámban jelent meg. 1920-ban letartóztatták, de a hetvenéves publicista a börtönben éhségstrájkot kezdett, hogy ezzel is siettesse ügyének tárgyalását. A pör Malatesta felmentésével végződött. Amíg a fascisták uralomra nem jöttek, az öreg anarchista kiadta a Humanita Novát. Mussolini azonban beszüntette a lapot, de nem vetette börtönbe a szélsőségeknek ezt a kiváló reprezentánsát, annak ellenére, hogy ezt sokan követelték tőle. Mussolini ugyanis régi jó barátja volt Malatestának, akivel együtt száműzetésben élt Genfben.

Malatesta írásai leginkább Európa latin nyelvű országában vannak elterjedve, azonfelül Dél-Amerikában. Művei egészen eredetiek. Majdnem mindig párbeszéd formájában van megírva. Az anarchista vezér kívánsága szerint temetése a legegyszerűbb volt. Holttestét a Róma melletti krematóriumban hamvasztották el.

HIRDETÉS AZ ÜZLET LELKE:
HIRDESSZEN AZ UJ KELETTEN

Látogatás a Hasomér Hacair nyári táborában

A keleti Kárpátokban, Moinești városától kilenc kilométerre terülnek el a romániai Hasomér Hacair szervezet ezidei tábora. A zsidó fiúk és lányok százai laknak itt, összeverődve Románia minden sarkából, hogy néhány hétre együtt örüljenek a természet szépségeinek, kipihenjék 11 hónap városi életének a fáradalmait és újból erőt szivjanak magukba egy új munkaévre.

Három tábor van itt egy helyen koncentráltan. Egy az egész kicsiknek, a tíztől tizenéveseknek, egy a valamivel idősebbeknek, a tizenévtől tizenhétéveseknek és egy a tizenhét éven felülieknek. Az első tábor talán az összesek közül a legvidámabb. Itt a főszerep a játékok van és a legkomolyabb dolgokat is játékszerűen tanulják. Nagyon érdekes rendszerük van: egy mese keretében, amelyet maguk a tábor résztvevői élnek át, ismernek mindent, amire egy fiatal gyereknek szüksége van. Játssza tanulják meg azokat a programpontokat, amelyeken máshol néha az öregek is csak nagy fáradsággal rágódnak keresztül és valahogy észrevétlenül, anélkül, hogy az egészen legkevesebb is kényszerített formája volna, adják meg a gyermekeknek az alapismereteket a zsidó nép történelméről, a cionizmusról, stb.

Körülveszik az embert és rögtön aktuális strófákat faragnak hosszú nadragjára, amely a rövid nadrággal szemben közmegvetésnek örvend a táborban. Feltűnő, hogy már ezek a kicsinyek milyen sok héber szót vegyitnek beszédükbe.

A második tábor, a tizenévtől tizenhét éveseké a legnagyobb és a legszebb. A kapunál egy hosszú bortal felfegyverzett ő fogad, aki először bejelent, majd a tábor vezetőségéhez vezet, két rendkívül szimpatikus fiatalemberhez, akik rögtön héberül akarnak velem beszélni — sikertelenül. Miközben végigkalkulálnak a táboron, mesélnek a Hasomér Hacairról, a mozgalom történetéről, fejlődéséről és speciálisan a romániai szervezetről. Bár a romániai szervezet 4000 tagjával az egész világmozgalomnak majdnem 10 százalékát teszi ki, tehát tulajdonképpen a nagy országos szervezetek közé számítható, mégis a legnagyobb nehézségekkel küzd és a nyelvkérdés is óriási akadály. A szervezetben 4 különböző anyanyelvű tagok vannak, akik a románnak, jiddisnek, magyarnak és németnek egy olyan keverékét és zavarát okozzák, amelyből tényleg csak egyetlen kivezető út látszik; egy ötödik nyelv, a héber. S ebben a tekintetben évről-évre nehezebb a szervezet munkája. A gazdasági krízis sorra kényszeríti kapuinak bezárására a még meglevő héber iskolákat. Beszarabiában és a Regátban és a héber tanításban az ifjúsági szervezetek kell hogy elfoglalják helyüket. A Hasomér Hacair sikerrel állja a harcot, a szervezet hivatalos nyelve változatlanul a héber, ezen a nyelven folyik minden levelezés, körlevelek, héberül folyó a szervezet összes hivatalos tárgyalásai és gyűlései.

Sehol sem látom a tábor lakóit. Kérdésekre meg tudom, hogy szichán előadások vannak. Sorra megyünk el a kurzusok mellett. Az egyikben cionista történelmet, a másikban a Hasomér Hacair történetét tárgyalják, a harmadikban folyik a vita a különböző palesztinai letelepülési formák előnyeiről és hátrányairól, a negyedikben Palesztina gazdasági helyzetéről és az új allija kilátásairól beszélnek és így tovább végig a összes csoportokon. Feltűnő, hogy milyen hozzáértéssel tárgyalják a még fiatal fiúk a sokszor igazán bonyolult kérdéseket.

Másnap átmentünk az idősebb korosztály táborában, amely pár száz méterre fekszik. Ez már valóságos szeminarium jellegét viseli magán. Állandó előadások vannak, viták, irodalmi bíró-ságok, sőt egy alkalmi „faliújságot” is adnak ki a tábor időtartama alatt. Állandó kurzusok vannak a zsidó nép zo-

ciológójáról Borochoy, a zsidókérdés nagy szociológusa nyomán, a palesztinai Jisuv fejlődéséről, Palesztina jelenlegi gazdasági problémáiról, az angol politika tendenciáiról, a német antiszemitizmus kérdéséről és a többi sok problémáról, amelyek ma a zsidóság életkérdéseit jelentik. A tábor Dov Frenk, a palesztinai Hisztadruth kiküldöttjének irányítása alatt áll. Erdekes típus, foglalkozására nézve kötörő, de ugyanakkor vezérszerepet játszik a haifai cionista munkásság életében és amikor arról volt szó, hogy az ifjúsági munka irányítására egy külön delegátust küldjenek Romániába, épen rá esett a választás, mint a legalkalmas-

sabba, annál is inkább, mert romániai a román Hasomér Hacairnak neveltje és tagja Haifában levő egyik kibucának.

Ebben a táborban folynak a megbeszélések és tervezetések a hátszárba, a chalucelőkészítőbe való menetelre, már alakulnak a Kibuc Alliják szövetségek, amelyeknek tagjai Palesztinában egy kollektívában fognak élni, de már itten egyesülnek, hogy megszervezzék allijájukat és az Erebben való elhelyezkedésüket. Minden terv lejárata augusztus, amikor táborba szállnak a vezetők is az ország minden sarkából, hogy a vezetői táborban rakják le az alapjait egy új vezetők nemzedék és egy új év munkájának.

Este, a táborotüznél vettem bucsut a zsidó reneszánsz nemzedékétől, énekeiktől, örömeiktől, munkájuktól, hogy visszatarjék az erdélyi mindennap egyhangu robotjába. (—)

SZÍNHÁZ-FILM MŰVÉSZET

A Kolozsvári Magyar Dalárda kerti-tánmulatsága. E hó 6-án este, fél 9 órai kezdettel, a Komjászgyegy-kertben (Monostori ut 30 szám) rendezi a Kolozsvári Magyar Dalárda ez év legnagyobb szabású kerti-mulatságát. A tánmulatság, a kitűnő dalárda külföldi utazási-alapját célozza, éppen ezért, a dalárda vezetősége kéri mindazokat, akik a magyar dal kultuszát szeretettel karolják fel: támogassák őket ebben a nemes törekvésben.

Magyar Színház heti műsora

Szombaton este 11 órakor: Vidám pikáns kabaré. Szigorúan csak felnőtteknek. Ezenkívül: Tombola-est. (Egyfelvonásos pikáns darabok: Mit járkálsz meztelenül? Magánszámok. táncok. Előadás végén tombola, 50 értékes nyeremény-tárggyal. 10.000 lej értékű főnyeremény. Nagyon olcsó, nyári mozihelyárak. Minden jegy mellé jár egy ingyen tombola-jegy. Aki ezenkívül akar tombolajegyet, 10 lejért vehet a pénztárnál. Sorozatszám: 269.)

Vasárnap d. e. 11-kor: Jó gyermekek ünnepe a színházban: Ihász Aladár bácsi mesél. (Kacagató tréfák. Gyermekeknek való mókák, dalok, táncok. Minden gyermek ajándékot kap. Micky-Maus-képek. A szülők jegyváltáskor közölgik a pénztárnál gyermekek hibáját, hogy a szinpadon jóra oktathassa őket Aladár bácsi. Példátlannul olcsó helyárak: Legdrágább jegy 20 lej! Sorozatszám: 270.)

Vasárnap este 11-kor: Vidám pikáns kabaré szigorúan csak felnőtteknek! Ezenkívül: Tombola-este, új, nagyértékű nyeremény-tárggyal. (Mit járkálsz meztelenül? stb. Nagyon olcsó, nyári mozihelyárak. Minden jegy

mellé ingyen ad a pénztár egy tombolajegyet. 10.000 lej értékű főnyeremény! Sorozatszám: 271.)

Szinkör-Mozgó műsora

Szerda d. u. fél 4, fél 6, fél 8 és este fél 10 órakor:

Maurice Chevallier, a közkedvelt filmsztár legfényesebb alakítása: Egy óra veled. Attrakció 10 felvonásban, a főszerepekben: Maurice Chevallier és Jeanette Macdonald. Hangos Micky-Maus kisérő műsor. Helyárak: 10, 20 és 30 lej.

Csütörtök d. u. fél 4, fél 6, fél 8 és este fél 10 órakor:

Péntek d. u. fél 4, fél 6, fél 8 este fél 10 órakor:

Szombat d. u. fél 4, fél 6, fél 8 és este fél 10 órakor:

Vasárnap d. u. fél 4, fél 6, fél 8 és este fél 10 órakor: Szenzációs hangos premier: Szerelem parancsa. Németül beszélő, éneklő vidám és finoman pikáns történet 8 felvonásban, a főszerepekben: Olga Tschehowa, Tala Birell, Hans Junkermann, Johannes Riemann, Hangos Micky Maus burleszk. Helyárak: 10, 20 és 30 lej.

Vasárnap d. e. 11 órakor: Szerelem parancsa. Vidám, finom, pikáns szerelmi történet, a főszerepekben: Olga Tschehowa, Tala Birell, Hans Junkermann, Micky Maus hangos burleszk. Helyárak: 10, 20 és 30 lej.

Az Opera-Mozgó műsora

Kedd, szerda csütörtök: Velencei kaland, németül beszélő hangos vígjátékláger. Georg Alexander, Dina Gralla. Műsor előtt: Eredeti néger Jazz.

Péntek, szombat, vasárnap és hétfőn: Patt és Pattachon munkanélküliek, igen mulatságos vígjáték, a két népszerű komikus legújabb németül beszélő slágere. Előadások kezdete: fél 4, fél 6, fél 8 és fél 10 órakor. Helyárak: 10 és 20 lej, nincs külön repülő és segélybélyeg.

MEGOLCSULT AZ AUTOBUSZ

Auto-Transport S. A. Auto-Modern S. A.

Leszállított nyári tarifája

Cluj—Gherla	tour-retour	90—
Cluj—Dej	tour-retour	120—
Cluj—Bistrita	tour-retour	250—
Cluj—Tg. Mures	tour-retour	300—
Cluj—Reghin	tour-retour	320—

Clujról indul		Nyári menetrend	Clujra indul vissz a	
Reggel	Délután		Reggel	Délután
6	3	Cluj—Moci—Sarmasul—Tg-Mures	6	3
	4	Cluj—Moci—Sarmasul—Reghin	5.45	
	6	Cluj—Moci—Sarmasul—Mare	6	
6	4	Cluj—Gherla—Dej—Bistrita	6	3
12	6:30	Cluj—Gherla—Dej	7.15	2:30
	6	Cluj—Panticeu	6	
	6	Cluj—Bonfida	7	

Számozott jegyek cluj-i jegypénztárunknál elővételben is kaphatók. Telefonon fenntartott helyeket előjegyzésbe veszünk. Dejről Baia-Mare, Sighet, Jibou, Targu-TELEFON 551 Lapusului azonnali összeköttetés. TELEFON 551

RÁDIÓ MŰSOR

Szerda, augusztus 3.

Bukarest. 7: Zongorahangverseny. 7.45: Áltének.

Budapest. 9.15: Hangv. 12.05: Cigányzene. 4: Gramofonhangv. 4.45: Időjelzés, időjárás, hírek. 5: A háztatásról. 5.30: Hangv. 6.45: Békefi est. 7.45: Szalonzenekari hangv. 8.45: Külgügyi negyedóra. 9: Az Operaház zenekari hangv. 10.15: Időjelzés, időjárás, hírek. 11.15: Jazz.

Bécs. 8: A salzburgi ünnepi játékok közv. Francia zene. Közreműködik: A bécsi filharmonikus zenekar és Thibaud hegedűművész. 10.05: Zenekari hangv.

Berlin. 8: Operettrészlet és táncdalok. 10: Mandolinzenekar.

Frankfurt. 10.45: Esti zene. Langenberg. 8.45: Bécsi népdalok. Stuttgart. 8: Szór. zene.

Varsó. 9.05: Hangv. basszus-énekekkel. 10.10: Görög dalok.

Milano. 7.05: Szór. zene.

Róma. 8.45: Musszorgszkij: Boris Godunov.

Prága. 8.15: Hegedű.

Pozsony. 6: Magyar vígjáték.

Kassa. 6.30: Gramofon.

Stockholm. 8.30: Dán dalok.

Svájci Romand Ado. 8: Modern francia zene.

Svájci Aleman Ado. 8: Francia zene Salzburgból.

Toulouse. 8.15: Operarészlet. 9.30: Opera dalok.

Csütörtök, augusztus 4.

Budapest. 9.15: Hangv. 12: Déli hangverseny. 12.05: Hangv. 1: Pontos időjelzés, időjárás. 2.45: Hírek. 4: Emlékezés Mikszáth Kálmánra. 5: Szalonzenekari hangv. 6.30: Cigányzene. 7.30: Előadás. 8: A német opera mesterei. 9.30: Pontos időjelzés, hírek. 9.45: Engel Iván zongoraművész hangv. 10.30: Jazz. 11.15: Cigányzene.

Bécs. 20: Enge: Hangjáték.

Berlin. 19.10: Szórakoztató zene.

Breslau. 21.10: Operettrészlet.

Frankfurt. 20.40: Kamarazene.

Prága. 21.30: Oboa hangv.

Róma. 22: Szórakoztató zene.

Stuttgart. 19.30: Szór. zene.

Varsó. 22: Tánzene.

APRÓHIRDETÉSEK

Egyszeri közlésnél egy szó 3 lej, vas-tagabb betűvel 6 lej. Legkisebb apróhirdetés 30 lej. Allástkeresőknek 30 százalék kedvezmény. Apróhirdetések díja előre fizetendő. Jelíges levelet csak úgy továbbítunk, ha portóbélyeg mellékelve van.

Tanítványokat vállal joghallgató jutányos áron, esetleg koszt, vagy lakás ellenében is. Cim a kiadóban.

Két szoba konyha, előszoba, fürdőszoba augusztus 1-re kiadó. Rudolf u. 11.

„31 éves jó állásban levő diplomás mérnök elfoglaltsága miatt ezután megismerkedne nősülés céljából intelligens jól szituált izr. leánnyal. Kéri jól bevezetett sadhenek címét. Leveleket „Diszkrécio” jelígre az újság kiadóhivatalához.”

Kiadó különbejáratu butorozott szoba komplett hálóval, napos, kertes udvarban Regele Ferdinand 107. földszint.

Naponta frissen fejt kóser tehén- és bivalytej (házhöz szállítva is), valamint tejszín, tejföl, vaj és turó kapható Schwartz Ignácánál, Str. Filipescu (Szentlélek u.) 7. Ugyanott vegetárius koszt — kihordásra is — kapható. Csak megrendelésre.

Alkoholecet kóser besavanyításra Kohn Adolfnak, Simleul-Silvaniei.

Duplaágyas hálószoba garnitúra szalon, rádió sürgősen eladó.

Maurois — Asszonyok uja (Le cercle de famille)

A nagy író legjobb regénye az Athenaeum 68 lejes sorozatában a nyolcadik kötet. Egyenként 250 lej 400 oldal, fehér papír, vászonkötés. A világirodalom remekei propaganda kiadásban. Postán utánvétellel, előre fizetve franco küldi Lepage Cluj. Kérje a teljes sorozat prospectusát.

— Bécsben dezték a kor Több kerület ellenére is tizenelt karháták, mire a teremtetett a bert kísértel

— Meghalt dott Emil M jelentik: Em aki ellen év hogy bokából, hogy eg tást megkap vád alól a gennyezéses meghalt.

— Megfos Walker ne yorkból jelez hogy Roosev mannyója me kérés üzlet Walker nevj mije rendes dig megfosz gyelmi befej polgármester

— Ujjfajta kal látták Newyorkból örséget ujjf bakkal láttál eidobas pilla pere alatt je fakasztó bom multán jele visszadobhatt örség embere

— Emészte gyomorégés, galmak, álmatok, munkak szetes „Feren szünteti az e keringést és e szellemet és e

— Stramer dis társulata vendégszerepl nen a társul resi fej, első nevet, ahol az játszani. Besz szájonnek Erdéli városok Innen Váradnek Kolozsvár északi városok

— Az olasz ron. Friedlár főrbíró Kolozs Hisch Ferdin szálott meg. A és mindazokat vánják venni.

Nő: Még élnék... De fon, füst ne zás... FÉRFI: hiányzik: a

Egy kolozsádi öröm e hármaz itakó got kért a is volt a ben.

Halasztásban szükség a vidékre taltá magán reskedő, ak tekintélyes örömteli m

— Minek csét, hogy fölkeresni? — Az ut hon tartják ket szült a A bajmot dörszölgette — Ugy látja, mi az bot rendel

HIREK

— Bécsben háboruellenes tüntetést rendeztek a kommunisták. Bécsből jelentik: Több kerületben a kommunisták tilalom ellenére is meg akarták tartani háboruellenes tüntető gyűléseiket. A ki vezényelt karhatalmat ködöbálással fogadták, mire a karhatalom gumibotjaival teremtett rendet. Mintegy hatvan embert kisérték be a rendőrfőnökségre.

— Meghalt a biztositási csalással vádolt Emil Marek bécsi mérnök. Bécsből jelentik: Emil Marek elektrotechnikus, aki ellen évekként ezelőtt az volt a vád, hogy bokából levágta a lábát abból a célból, hogy egy 400 ezer dolláros biztositást megkapjon s akit az ellene emelt vád alól a bíróság felmentett, tegnap gennyes tüdőgyulladásban Bécsben meghalt.

— Megfosztják hivatalától Jimmy Walker newyorki polgármestert. Newyorkból jelentik: Még nem lehet tudni, hogy Roosevelttel, Newyork állam főkörmányzója meghagyja-e a korrupcióval és kétes üzletek kötésével vádolt Jimmy Walker newyorki főpolgármester fegyelmiét rendes hivatalos utján, vagy pedig megfosztja-e hivatalától még a fegyelmi befejezése előtt a megvádolt főpolgármestert.

— Ujjfajtáju könnyfakasztó bombákkal látták el a csikágói rendőrséget. Newyorkból jelentik: A csikágói rendőrséget ujjfajtáju könnyfakasztó bombákkal látták el, amelyeknek hatása az eldobás pillanatától számítva 24 másodperc alatt jelentkezik. Az eddigi könnyfakasztó bombák hatása csak négy perc múltán jelentkezett s a zavargásoknál visszadobhatták a bombákat a rendőrség emberei közé.

— Emésztési nehézségek, gyomorfájás, gyomorégés, rosszullet, fejfájás, idegizgalom, almatlanság, gyengeségi állapotok, munkaképtelenség esetén a természetes „Ferenc József” keserűvíz megszünteti az emésztési zavarokat, a vérkeringést helyes utra tereli, felfrissíti a szellemet és egészséges álmot hoz.

— Stramerék Brassóban. Stramer jidisz társulata Bukarestből néhány napi vendégszereplésre Brassóba utazik. Innen a társulat Beszarabia városait keresi fel, elsősorban természetesen Kisevet, ahol az Express-mozgóban fognak játszani. Beszarabiai turnéjuk után visszajönnek Erdélybe és pedig először a déli városokba, Temesvárra és Aradra. Innen Váradra mennek, majd visszajönnek Kolozsvárra és végiglátogatják az északi városokat.

— Az olaszliszakai főrabbi Kolozsváron. Friedländer Salamon olaszliszakai főrabbi Kolozsvárra érkezett, ahol Lázár Hirsch Ferdinánd ut 115. számú lakásán szállt meg. A főrabbi ott fogadja híveit és mindazokat, akik tanácsát igénybe kívánják venni.

VIDAM SAROK

Nő: Mégis csak csodálatos világot élünk... Drót nélküli távirat és telefon, füst nélküli lópor, ló nélküli utazás...

FÉRFI: Csak a legfontosabb hiányzik: a feleség nélküli hozomány.

Egy kolozsvári cég utazóját családi öröm érte, még pedig a javából: hármassal ikerrel lepte meg a felesége. Az utazó néhány hétre szabadságot kért a főnökétől, aki méltányos is volt a rendkívüli esettel szemben.

Halaszthatatlan üzleti ügyek azonban szükségessé tették, hogy az utazó vidékre menjen. A főnök váltalta magára a dolgot. Mikor X. kereskedő, akinek beállított, magával a tekintélyes cégfőnökkel állt szemben, örömteli meglepetéssel kérdezte:

— Minek köszönhetem a szerencsét, hogy személyesen volt szíves fölkeresni?

— Az utazómat családi ügyek otthon tartják. Tudniillik hármassal ikerrel szült a felesége.

A bajnok kereskedő kárörvendő dörzsölgette a kezét és így szólt:

— Ugy kell neki! Most legalább látja, mi az, ha az ember egy darabot rendel és hármassal szállítanak.

— Negyvennégy perui kommunistát végeztek ki. Limából jelentik: 44 kommunistát, akik néhány hónappal ezelőtt puccsal birtokba vették az ország egy részét és ellenkormányt is alakítottak s ellenállottak a rend helyreállítására kiküldött kormány csapatoknak, halálos ítéletek meghozatala után ma kivégezték.

— Tűzvész egy 41 emeletes amerikai szállodában. Londonból jelentik: Egyik 41 emeletes felhőkarcoló szálloda pincéjében explozió nyomán tűz támadt, amely hamar elharapózott a felsőbb emeletekre is. A szálló vendégei pánikszzerűen menekültek részben ablakokon át történt legrással, mert több feljártot a hatalmas füst és a lángok járhatatlanná tettek. A nagy apparátussal folytatott oltási munkálatoknál 4 tüzoltó olyan súlyos égési sebeket és füstmérgezést kapott, hogy kórházba szállítás után kiszemelték. Rajtuk kívül még 14 súlyos sebesült áldozata van a tűzkatasztrófának.

— Kelet-Bengália partjai előtt elsüllyedt egy utasszállító hajó. Londonból jelentik: Kalkuttától keletre Kelet-Bengália partjai előtt egy utasszállító hajó 250 mohamedán utasával elsüllyedt. Néhány utas megmenekült a hajókatasztrófaból, de a többség odapusztult.

— Orvosi hír. S. Dr. Stern Pirocska fogorvosnő rendelését újból megkezdte. Str. N. Jorga (Jókai u.) 3. Generala palota.

— Angol-amerikai konferencia ül össze Londonban. Washingtonból jelentik: Az Unió kormányköreiből kiszivárgó információk szerint az amerikai és angol kormány tárgyalásokat folytat, hogy a leszerelési világkonferencia elnapolt ülésének újabb megnyitása előtt megbeszéléseket folytat az angol, amerikai tengerészeti leszerelés ügyében való közös megegyezés tekintetében. A két kormány megegyezése valószínű, elvi megegyezés már létrejött, csak a tanácskozás helyét és időpontját nem állapították meg véglegesen. Lehetséges, hogy az angol és amerikai konferencia Londonban ül össze és semmiesetre sem október elején.

— Borzalmas vasúti katasztrófa Bulgáriában. Szófiából jelentik: Csaszlukovo állomás közelében egy személy- és tehervonat között történt összeütközésnél 19 halott és mintegy ötven súlyos sebesült került ki az egymásba torlódott kocsik roncsai alól. A hivatalos vizsgálat hibás változtatást állapított meg a katasztrófa okául.

— A kanadai vasércbányák nyersanyagának elhelyezéséről tárgyalnak Ottawában. Londonból jelentik: Ottawában a birodalmi gazdasági konferencián a kanadai és újfundlandi vasércbányák nyersanyagának elhelyezési lehetőségeiről tárgyalnak.

— Meghalt Katona Nándor festőművész. Budapestről jelentik: Katona Nándor festőművész az Apponyi poliklinikán 74 éves korában meghalt.

— Leszállította a tábla a hunyadmezei testvérgyilkos büntetését. A kolozsvári tábla szüneti tanácsa ma érdekes ítéletet hozott egy testvérgyilkossági bűnügyben. Obregian Nicolae földész azzal vádolja az ügyészség, hogy erős felindulásában egy fejszével agyonütötte testvérét, Obregian Justint. A törvényszék emberölésért négyévi fegyházra ítélte Obregiant, míg a tábla az emberölést nem látta beigazoltnak s így halált okozó testisértés miatt egyévi és tizenegy-havi börtönbüntetésre ítélte a vádlottat.

— Szombaton este rendezik meg a Haggibbor teniszszakosztálya táncestélyét. A Haggibbor teniszszakosztálya múlt hét szombatjára tervezett táncestélyét f. hó 6-án, szombaton este rendezik meg az egyesület magyarucpai teniszpályáján. Kötő dzsessz, büffé áll a közönség rendelkezésére, melynek kedves szórakozóhelye a Haggibbor teniszszervezőinek hangulatos táncestélye.

— A negyvenedik évig nem sürgős szükségesség az egészség ápolása, mert az ifjúkor életnedű megóvni mindenféle betegségtől. Más ez a közeledő öregsegnél. Akkor óvatos életmódot kell folytatnunk és megfelelő szerekkel védekezni a közelgő betegségek ellen, miután a test ereje nem elég ahhoz, hogy egyedül birkózzék meg a baktériumok romboló hatásával. Ilyen szer az URODONAL, mely elősegíti az anyagcserét, megtisztítja a testet mindenféle lerakódástól, melyek bajoknak lehetnek okozói. Az URODONAL még a legyengült szervezet működését is növeli és ezért rendkívül alkalmas a közeledő öregség megakadályozására.

A Román Állami Osztály-sorsjáték

Augusztus 10-től szeptember 16-ig

az alábbi nyereményeket sorsolja ki a játékosoknak:

Egy jutalom

1	nyeremény	5,000.000 lei
1	nyeremény	5,000.000 lei
1		3,000.000 lei
1		2,000.000 lei
1		1,000.000 lei
1		750.000 lei
1		500.000 lei
2	a 300.000	600.000 lei
3	a 200.000	600.000 lei
4	a 150.000	600.000 lei
5	a 100.000	500.000 lei
6	a 75.000	450.000 lei
7	a 60.000	420.000 lei
8	a 50.000	400.000 lei
9	a 40.000	360.000 lei
10	a 30.000	300.000 lei
20	a 25.000	500.000 lei
50	a 20.000	1,000.000 lei
100	a 15.000	1,500.000 lei
200	a 12.000	2,400.000 lei
300	a 10.000	3,000.000 lei
500	a 8.000	4,000.000 lei
1770	a 7.000	12,390.000 lei
27.200	a 5.500	149,600.000 lei

30.200 nyeremény és egy jutalom összesen:

Lei 195.870.000

A nem játszott vagy a játék megszakítása következtében visszamaradt és az egyes főarúsítóknál esetleg még kapható sorsjegyek árai a következők: fél sorsjegy: 2500 lej; negyed sorsjegy: 1520 lej; nyolcad sorsjegy: 625 lej.

FŐELÁRUSITO:

**Banca Ilescu S. A. & Co.,
Dr. N. Ligethy Cluj,**

Strada Regina Maria No. 42.

A nyert összegekért nem kell Bukarestbe mennie, tekintet nélkül az összeg nagyságára a nyereményeket a Banca Ilescu S. A. pénzintézet Clujon fizeti

Főelárusító:

Kereskedelmi Hitelintézet R. T.

Cluj—Kolozsvár, Piata Unirii (volt Mátyás király-tér) No. 20.

— Explozió szakította le egy kísérletező német mérnök fejét. Berlinből jelentik: A türingiai Helmenhorst egyik laboratóriumában explozió egy kísérletező mérnök fejét leszakította a feleségét, aki segédkezett a kísérletnél, súlyosan megsebesítette.

— Végleges kereskedelmi megegyezés készül Ausztria és Magyarország között. Bécsből jelentik: A magyar-osztrák pro vizórikus kereskedelmi megegyezés kezd háttérbe szorulni s mindinkább előtérbe lép a végleges megegyezés letárgyalásának szükségessége.

— Hat havi börtönre ítélték a kolozsvári posta bélyegnyaló tisztviselőjét. Pop Vasile kolozsvári postai tisztviselő sikasztás vádjával állott ma az ítélőtábla előtt. Pop Vasile azzal vádolják, hogy 1932 március 11-től visszamenőleg jó néhány hónapon keresztül az összes beérkező levelekről leszedte a bélyegét, valamint a továbbításra váró postacsomagokat is kiürítette. A törvényszék sikasztás miatt hat havi börtönre ítélte, valamint az állásából is felfüggesztette a hitlen tisztviselőt. A tábla helybenhagyta az elsőfoku ítéletet.

UJ KELET Legújabb hírek

Botrányos jelenetek között vette kezdetét a kamara igazolási vitája

A többségi képviselők kórusban gyilkosnak és bicskásnak nevezték Zelea Codreanut a kamarában

Élet-halál harc indult meg a pártok között a parlamentben. Vaida nagy beszéde a választások tisztaságáról

Michel Landau a Zsidó Párt választási panaszait ismertette a képviselőházban

Bucuresti, augusztus 2. (Az Uj Kelet tudósítójától.) A kamara kedd délutáni ülésén megkezdődött a validálási vita. A pártok felolvasták deklarációikat a választásokról és ezeknek a deklarációnak elhangzása közben még a román parlamenti életben is szokatlan erővel hangsúlyozták ki azok az elmentések, amelyek a parlamentet alkotó pártok között fennállanak. Különösen Zelea Codreanu nyilatkozatának felolvasása közben volt elementáris a felzúdulás, de óriási viharok között zajlott le a liberális-nemzeti-parasztpárti párviadal is. A kamarában uralkodó atmoszféra arra mutat, hogy a nemzeti-parasztpárti többségnek nagyon nehéz dolga lesz ezzel az ellenzékkel szemben és az ülésszak alatt a parlament ugyancsak gazdag lesz a botrányos és viharos ülésekben.

A liberálisok vádjai a választások tisztasága ellen

Délután három órakor nyitotta meg Cuza korelnök a kamara ülését. A miniszteri padosorokban D. R. Ioanitecu, Potârca, Gafencu, Lugojanu, Voicu Nitescu és Ghelmegeanu foglaltak helyet. Cuza elsőnek Dumitriu öliberálisnak adta meg a szót, aki beszédét azzal kezdte, hogy a liberális párt nevében akar nyilatkozatot felolvasni.

Többségi hangok:

— Melyik liberális párt nevében?

Dumitriu: A lezajlott választások során a kormánypárt az igazságtalanságok és jogtörések hosszú sorát követte el. Már maga a választások kiírása is alkalmat adott a nemzeti-parasztpártnak arra, hogy első visszaélést elkövesse. A választásokat vasárnap este írták ki, hogy a nemzeti-parasztpárt első lehessen, amely lástáit benyújtja. Prefektustól az éjjeli őrig, de az ügyészek és vizsgálóbírók is a kormány pressziója alatt állottak. A választási igazolványokat nem adták ki csak azoknak akikről tudták, hogy a kormányra fognak szavazni. Az ország

Gyárosok, kereskedők, iparosok figyelmébe!

Kénvirág	Schellack
Kénlap	Dextrin
Kénmáj	Hidegeny
Eárium-sulfid	Gummi arabicum
Naphtalin	Gummi tragant
Stearin	Anilinfestékek
Japánviasz	Porfestékek
Carnaubaviasz	Lackok (spritz)
Balzsamterpentin	Tovotta-Uzókénőcs
Wasserstoff-superoxid (Hidrogén)	Gyanta
Sósav	Halzsír
Kénsav (füstölő)	Nővényolaj
Denaturált-sze-z	Ételolaj
Photo vegyszerek	Cserzőanyagok
Leboratórium preparátok	Chrómók

és az összes technikai vegyszerek közvetlen importija

Ullmann József & Fia
Oradea, telefon 677.

lakosságának óriási felháborodására a feloszlattott községi és megyei tanácsok is választottak szenátorokat.

A többség ünnepli Vaidát

Dumitriu beszéde közben megjelenik Vaida Sándor miniszterelnök a kamarában, akit óriási lelkesedéssel fogadnak.

Dumitriu tovább folytatja támadásait, amelyeket a többség állandó közbeiktatásokkal kísér. Nem tekinthető törvényesnek az a többség — folytatja Dumitriu — amely ilyen utón jött létre.

A jelenlegi parlament által megszavazott törvényeket a semmitószénél meg lehetne semmisíteni.

(Viharos tiltakozások a többség oldaláról.) Az ország akarata megnyilvánult azzal a kormánnyal szemben, mely

A Zsidó Párt választási sérelmet ismerteti Landau Michel

Ezután Landau zsidópárti tartotta meg beszédét a Zsidó Párt nevében.

— Kötelességemnek tartom elismerni — mondotta —, hogy a kormány minden igyekezetével azon volt, miszerint szabad választásokat vezessen le Erdélyben és Bukovinában épúgy, mint 1928-ban, teljes mértékben megnyilvánulhatott a népakarat, mert a szavazások menetét sehol senki sem befolyásolta.

De Beszarábiában és a regátban a választási kampány szabad lefolyását a közigazgatási fórumok pressziója gátolta meg.

A zsidó választókat megakadályozták abban, hogy lesavazhassanak. Mindez nem történt olyan brutálisan, mint az előző választásokon, de megkövetelték, hogy Orhei megyében nem engedték letenni a zsidó

Tiltakozás a kommunista listák benyújtásának megakadályozása ellen

Lothar Radăceanu (szocdem) leszögezi, hogy a választásokat most ugyan kismértékben befolyásolta a terror, de annál nagyobb mértékben a prémium, mely igazságtalannul juttatta többséghez a kormányt. A nemzeti-parasztpártnak volt iniciatívája az, hogy a prémiumot megszüntesse, de a Jorga-kormány bukása után a kormány már nem akart elállni a prémiumtól.

Nem lehet szabadoknak minősíteni a választást a demokrácia nevében már azért sem, mert egy egész pártot akadályoztak meg abban, hogy listáit benyújthassa. A kommunisták sehol nem jelölhettek képviselőket. Egy többségi hang: Maguk kapták a szavazataikat.

Radăceanu: Egy egész politikai csoportot gátoltak meg állampolgári jogainak gyakorlásában.

Ezután ismét a prémiumról beszél és határozati javaslatot olvas fel, hogy a kamara ossza fel a prémium által biztosított mandátumokat az egyes pártok között, a szavazatok arányában.

„Gyilkos! Megmostad a kezedet!”

Ezután Zelea Codreanu emelkedik

nem kapta meg a szavazatok abszolút többségét.

Dumitriu állandó viharok között fejezte be nyilatkozatának felolvasását, utána Constantin Bordeni georgista emelkedik szólásra. Kijelenti, hogy a kormány nagy erőfeszítéseket tett a választások tisztaságának megőrzésére.

Történtek azonban visszaélések, mint Brailában és Barladban, amelyek azonban izolált jelenségek maradtak. A pártok utalatos demagógiával dolgoztak a választásokon.

Vaida: A kormánypárt is?

Constantin Bordeni: Nem. Az egyes pártok, főleg a szélsőségesek dolgoztak meg nem engedett eszközökkel, nem beszélve arról a párttól, mely a legmagasabb fórum elleni agitációjával teremtette magának a legrosszabb atmoszférát.

A liberálisokat érintő célzás ellen hangoz tiltakozás hangzik Ducaék padosrából.

listát és a szavazókat azzal riasztoták el, hogy amennyiben a Zsidó Pártra szavaznak, úgy a kormány a vassárdát fogja támogatni.

Felhívja a kormány figyelmét Dumitrescu nemzeti-parasztpárti prefektusra, aki letartóztatásokkal és megveréssel fenyegette a zsidó választókat. Ezután ismerteti a tighinai választásokat, ahol szintén a zsidó választók ellen irányult a közigazgatási terror.

Lupu dr.: Azt a maguk Zipsteinja csinálta.

Landau: Ne beszéljen így, mert nincs a Jorga-parlamentben.

Egy többségi képviselő kérdésére Landau képviselő elismerte, hogy Sorocában és Hotinban teljesen szabadok voltak a választások.

Ion Codreanu kiszalad a padosorból és rá akar támadni Ionescu Botosanira. Radăceanu akadályozza meg a verekedést.

Ionescu Botosani (Zelea Codreanu felé):

Megmostad már a kezedet Manciu vértől? Gyilkos!

Zelea Codreanu óriási zajban és „gyilkos” kiáltások közepette alig tudja befejezni beszédét. Dan Ghitescu Goga-párti beszélt ezután, majd Vaida Sándor megy fel a szöszökre, akit percekig tartó óvációban részesít a többség.

Vaida beszél az erdélyiek bukaresti fogadtatásáról

— Felelnem kell a vádakra, amelyekkel megrágalmaztak. Azzal is megvádolták már, hogy összeesküvést csináltak, hogy az ország ellenségeivel trafikáltak, hogy fel akarom darabolni az országot. Harminc éven keresztül küzdöttünk és az volt a sorsunk, ami az ősszel lehulló falevél, mely a földre hull, hogy új generáció nőjön a helyébe. Nagyrománia megvalósítása után kerestük ezt az új generációt, de Bukarestben nem találtunk megértésre. (Nagy zaj a liberális pártból.) Két mentalitást találtunk Bukarestben bojárknál és parasztnál egyaránt. Egyik a Mihai Cantacuzino és Ion Mihalache mentalitása, a másik a liberális mentalitás.

Lupu: Mondja azt, hogy regáti mentalitás. Mi is találya érezzük magunkat. Erdélyben azt mondták a parasztok, hogy menjünk vissza Moldovába. Maguk elfelejtik, hogy Erdélyben ötvénezer moldovai vére folyt el a maguk felszabadításáért.

A gazdával, nem a kutyájával.

Egy többségi közbeszól, mire Lupu így felel:

— A gazdával beszélek, nem a gazda kutyájával.

Vaida: Lupu ur ne csapjon fel a liberálisok védőjének.

Ezután arról beszél Vaida, hogy az erdélyiek rabszolgáknak tekintették az okiráltságban. Beszéde közben elmondja, hogy egy liberális politikus a Jorga-kormány bukása előtt tárgyalásokat kezdett a nemzeti-parasztpártnal.

Lupu: Maga nem tanult meg hallgatni Maniutól, amikor szükség van a hallgatásra.

Vaida: A Jorga-kormány bukása után a liberálisok már nem akartak hallani koncentrációról. A pártoknak be kell ismerniük, hogy a választások szabadok voltak, mint ahogy azt a lelkiükben érzik is.

Ha alaposan megindokolt panaszokat terjesztenek elő, akkor a parlament igazságosan fogja azokat megbírálni.

A választások szabadságának biztosításában odáig ment, hogy saját pártjának is ártalmára volt, mert megengedte a legféltlenebb agitációt.

Vaida bocsánatot kér Luputól

Dr. Lupu közbeszól:

Vaida: Maga visszaél a közbeszólás szabadságával. Itt is le kell szögezni, hogy éppen ön és a mögötte álló csöcsölék...

Óriási lármá tör ki erre. Lupu követeli, hogy Vaida vonja vissza a sértő szót. Cuza néhány szót vált Vaidával, aki erre mosolyogva jelenti ki, hogy sérteni nem akart, nem csöcsölékről beszélt, hanem fegyelmezetlen elemekről, de ha Lupu sértve érzi magát, úgy visszavonja szavait.

Lupu: De ne is használja többé!

Vaida ezután a liberálisok panaszairól beszél és hangsúlyozza, hogy a liberálisoknak van legkevésbé joguk panaszuk ködni. Az ő módszereikkel 100 százalékos is el lehetett volna könnyen érni. Az erdélyi szaksz és az uralópás nem a nemzeti-parasztpárt tradíciója.

A liberálisok részéről Tatarescu reflexiót Vaida beszédére és ezzel a kamarai első viharos ülése véget ért.

FRATERNITAS Könyv- és Lapkiadó Nyomása, Ciuji-Kolozsvár, Strada Baron Pop (v. Brassai u.) 10. sz. Telefon 2-1

Taxa po
plătită în
No. 224.71

da Baron
Telefon:
Havonta
evre 600.
földre: H
félévre 6.
detések d
KELET"
zsidóság
keink utá
rás megje

Szabad
botrány

Még jöf
parlament
visszhangz
Tettleges
a szidalm
ken kimeri
Es ez es

A liberá
szültség. L
a jobboldal
rorja csak
igazán épü

Mondan
készséggel
cirkuszról.

A válas
parlamentá
hangulatok
volt az elő

Nem a s
pozitiv alk
uj parlame
ezeket em
hasznukat.

A mai i
sokát köve

A honat
a költséges

Operett
háború

Déiameri
ország, an
említésekor
operett köz
népek jutn
késégeink
nak.

Ezek az
nem veszik
sem az áll
a klikk-fő
lamkasszát
nak, vagy a
dig kézsek
vagy amol
jó pénzért

Egyet az
ban és Bol
Komojan
a vele egy
kat.

Ez a ma
készül ter
honfiai a
mást a dí
magasztalj

Nem esod
borut, mer
ru mézárk
ugy parádé
nakidején

latták.
Reméljük
is megisme
culatát. Es
nek.

A legúj

Thomas
Remarque
dorolni kés
A zsidó
resztül töb
zajának, m
sok együtt
szonyok k
vetekszik.

Thomas
polgárság
Nobel-díjat
Remarque
béké Nobe
Heinrich
szerzett po
német szel

A néme
ismerést fe
tekintetben
biztosította
maximum

Dicsőség
semmiesetr
lemiségek
Németorsz